Concello de AMES
Concellaría de Cultura, Deportes
e Patrimonio Histórico

colabora: FEIRACO FUNDACIÓN

Concello de Ames

VI CERTAME LITERARIO 09 narrativa e poesía

VI CERTAME LITERARIO
Concello de Ames
narrativa e poesía 09

VI Certame Literario

Concello de Ames

V Certame Literario

Concello de Ames

Textos premiados na edición do ano 2009

Concello de AMES
Concellaría de Cultura, Deportes
e Patrimonio Histórico

© Concello de Ames

Edita:
Concello de Ames
Praza do Concello, 2. Bertamiráns
15220 Ames. A Coruña

Imprime:
Plana Artes Gráficas, S.L.
Santiago

Depósito Legal: C 1128-2009

LIMIAR

Un ano máis e unha nova edición do libro cos traballos gañadores do VI Certame Literario Concello de Ames. Unha breve pero intensa historia que nos dá pulos para seguir esta marcha imparable. Unha marcha que xa conseguiu consolidar esta cita dentro dos eventos literarios importantes de Galicia. Esta afirmación baséase, por unha banda, na cantidade de traballos que imos recibindo e, por outra, na procedencia diversa e dispersa, xa que recibimos textos tanto de dentro de Galicia como doutras comunidades autónomas e ata do estranxeiro.

Nesta edición houbo arredor de 200 participantes, unha cifra que aumenta progresivamente en cada unha das convocatorias, o que demostra unha mellor acollida e unha maior proxección da nosa cita literaria.

O interese que nos move é fomentar a implicación dos novos escritores e escritoras dándolles saída á luz pública ás súas creacións literarias, ás súas pequenas achegas ao mundo das letras. O noso obxectivo, conseguirmos a superación da fase de simples persoas espectadoras-lectoras á de actoras-produtoras de cultura.

E neste camiño levamos xa seis anos, seis anos nos que o cometido vai *in crescendo*, seis anos nos que logramos publicar seis volumes coas obras gañadoras do certame de cada ano, cun total duns 110 traballos editados.

Estou certo de que vós, lectores e lectoras, persoas ás que vai dedicado este volume, habedes de pasar un anaco moi agradable viaxando pola páxinas deste libro.

Só me queda felicitar os gañadores e gañadoras desta edición e facer extensiva esta felicitación a todas as persoas participantes, xa que as súas creacións son unha mostra de que temos sensibilidade e forza abonda para facer progresar a cultura e a lingua que nos identifica como galegos e galegas.

Franciso Villaverde Marcos
Concelleiro de Cultura, Deportes e Patrimonio Histórico
Concello de Ames

TRABALLOS PREMIADOS

NARRATIVA

1ª CATEGORÍA (ata os 13 anos)

✏ 1º premio:
- Título: *Non sei cando nos veremos*
- Autor: **Anxo Gende Seoane** (Leonardo de Carpio)

✏ 2º premio:
- Título: *Aventuras de verduras*
- Autora: **Minia Monteagudo Vilavedra** (Mini-Abecedaria)

✏ 3º premio:
- Título: *Xogo de espías*
- Autor: **Pedro Cortegoso Doval** (Spy)

2ª CATEGORÍA (dos 14 aos 18 anos)

✏ 1º premio:
- Título: *Histeria*
- Autor: **Pablo Valledor García** (Histeria)

✏ 2º premio:
- Título: *Pesetas*
- Autor: **Anxo Franco Couceiro** (Damián Otero)

✏ 3º premio:
- Título: *People*
- Autora: **Lara Porto Mato** (Vaca)

3ª CATEGORÍA (máis de 18 anos)

✏ 1º premio:
- Título: *Pasaron trinta anos*
- Autor: **Juan Ramón Tallón Salgado** (Sensini)

✏ 2º premio:
- *Os ollos da avéspora*
- Autor: **Heriberto Xosé Villar Patiño** (Lu)

✏ 3º premio:
- Título: *O círculo de pedra*
- Autor: **Saúl Rivas González** (Miguel Campovello)

TRABALLOS PREMIADOS

POESÍA

1ª CATEGORÍA (ata os 13 anos)

✏ 1º premio:
- Título: *Roque, o pirata*
- Autor: **Anxo Gende Seoane** (Limposo)

✏ 2º premio:
- Título: *Rosas*
- Autora: **Miriam Fungueiriño Pouso** (Gota de mar)

✏ 3º premio:
- Título: *Inxustiza*
- Autora: **Iris Gestoso Servide** (Amencer)

2ª CATEGORÍA (dos 14 aos 18 anos)

✏ 1º premio:
- Título: *Entre ecos*
- Autora: **Noelia Martínez Rey** (Mare)

✏ 2º premio:
- Título: *Temperanilly*
- Autora: **Lara Porto Mato** (Trevo)

✏ 3º premio:
- Título: *Ollos azuis*
- Autora: **Alba Sánchez Ares** (Maio)

3ª CATEGORÍA (máis de 18 anos)

✏ 1º premio:
- Título: *Ho (poeta agraria das mulleres do Oriente doutro século)*
- Autor: **Brais González Pérez** (Resnais)

✏ 2º premio:
- *Sinerxias dunha mira telescópica*
- Autor: **Lois Blanco Araújo** (Francotirador cego)

✏ 3º premio:
- Título: *Nus*
- Autora: **Andrea Porto Mato** (Gha)

XURADO

O xurado do *VI Certame Literario Concello de Ames* estivo formado polas seguintes persoas:

Inma López Silva
Antía Otero Rodríguez
Armando Requeixo Cuba

En representación do Concello de Ames, actuou como secretaria Rosa Moreiras Cuñarro.

Narrativa

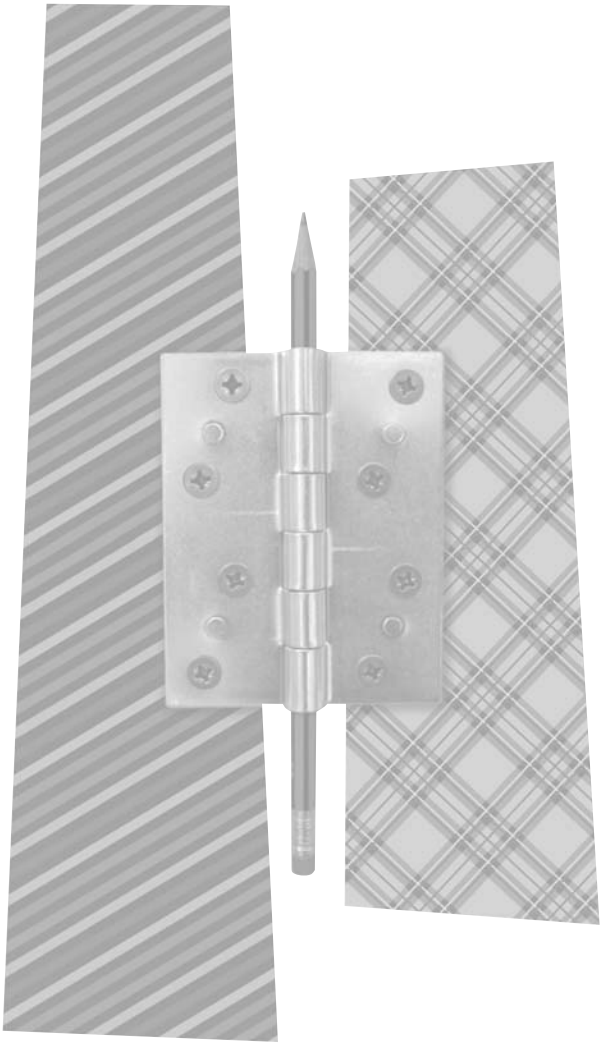

Non sei cando nos veremos

Anxo Gende Seoane (Leonardo de Carpio)

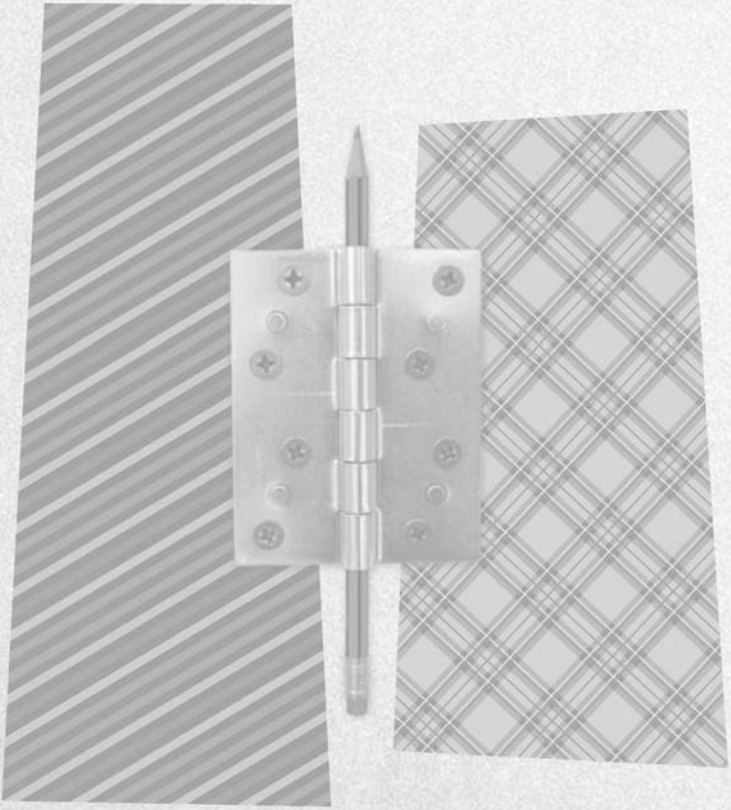

1º premio da 1ª categoría

Existe un lugar no que pouco a pouco se van atopando todos aqueles que algún día viviron entre nós, un lugar que algúns comparan cun paraíso pero ao que ninguén quere ir ¡e olliño! os que alí están que non se nos aparezan porque decontado falamos de fenómenos paranormais e un defunto, por moi defunto que estea, non quere ser chamado fenómeno paranormal. Pois ben ese lugar ou espazo que ninguén sabe, nin quere saber por onde cae, é: Xalundes.

Quen máis e quen menos tiña os dedos cruzados. Eran xa moitos anos alí metidos, o peor de todo esa humidade que calaba nos ósos, literalmente nos ósos, porque a dicir verdade a pel e a carne xa había moito tempo que desapareceran. Os vivos dannos enterramento, chórannos, bótannos misas, rezos e flores pero non pensan nas condicións inhóspitas que ten o nicho. As máis das veces un recebiño feito á carreira, e listo! E todos sabemos que nesta terra nosa chove que é moito chover e vai un frío de moito carafio.

Unha viaxe a Punta Cana ou Cancún, sol e praia todo o día, que ben nos viría esa caloriña para os ósos!. Pois iso, quen máis e quen menos tiña os dedos cruzados porque ían xa dicir o nome dos gañadores.

Despois de gargarexar o presidente, fíxose o silencio. A reunión tiña lugar na Aula Magna da Facultade de Filoloxía e alí reunidos estaban todos aqueles homes e mulleres (ben poucas, por certo) aos que nalgún ano se lles dedicou o Día das Letras Galegas.

O presidente comezou a falar:

Atendendo a diferentes criterios: antigüidade en Xalundes, ao recoñecemento nacional e internacional, á popularidade entre a xente nova e menos nova, a que os seus libros continúan a reeditarse cada ano con moito éxito, temos a honra de comunicarlle a todos os presentes que os gañadores desta primeira edición son: o Sr. D. Alfonso Daniel Rodríguez Castelao e a Sra. Dª Rosalía de Castro.

Paremos aquí un momento e imaxinemos algo semellante a cando van entregar os Óscar. Todos os nominados poñen cara de saber que eles non van gañar e que ademais tanto lles ten pero aínda así, cando len o nome doutro disimulan o amolados que quedan e poñen cara de alegrarse polo gañador. Pois algo así ocorreu en Xalundes.

O premio era algo máis modesto do que crían. Era unha viaxe, si, era regresar por un día a Galiza e de paso botarnos unha ollada para saber que tal nos apañabamos sen eles.

E foi así como por un día, e despois de tantos anos, puideron volver á súa terra. Houbo quen ao despedirse e, pola boca pequena, dixo: mira aí van *Os dous de sempre.* A nosa parella ía moi xuntiña e de ganchete, non pola querencia que se tiveran, que daquela aínda non se coñecían ben, senón por un pequeno problema técnico. A el a súa familia non lle metera os lentes no cadaleito e o pobre vía moi mal e tíñase que deixar guiar e a ela perdéranlle os zapatos cando a trasladaran do cemiterio de Iria Flavia ao que repousaba actualmente (ben mirado tampouco é tan raro! a quen non se lle perdeu algo nunha mudanza?), e por este motivo precisaba dun brazo para apoiarse.

E así deste xeito ían os nosos protagonistas, un non vía ben, a outra non podía andar, os dous cos traxes engurrados e algo

despistados polo moito que cambiara o mundo. A vantaxe, que aínda non dixemos, era que a eles ninguén os podía ver. Dadas as circunstancias esa era unha boa cousa.

Puxéronse de acordo e, aínda que tiñan o poder de teletransportarse, decidiron que só irían a un par de lugares para aproveitar ben o pouco tempo do que dispoñían. A decisión foi doada, Castelao quería ir a Rianxo e Rosalía devecía por ir a Padrón e a Ames — lugar onde vivira de cativa.

Rianxo estaba tranquilo, pouco quedaba daquela vila mariñeira que el lembraba. Tan pouco quedaba que nin tan sequera había barcos no porto (se cadra habíaos pero el non os vía polo asuntiño dos lentes). Paseou pola alameda e mais por diante da casa do seu amigo Rafael ¡que tempos! pensou con morriña. Pasou pola que fora a súa casa e detívose na súa Fundación. Era raro ver as cousas que noutro tempo lle pertenceran, escoitar á xente falar del. Podería estar horas alí pero pensou que aínda lles quedaba moito por facer e decidiron marchar. Á saída, e despois de ter andado un anaquiño, ela sacou moi disimulada os lentes que roubara — mellor dito — tomara emprestados para sempre. Como muller práctica que era pensou que lle serían máis necesarios a el e que deixalos naquela vitrina sería un desperdicio. Que contento se puxo el, parecía outro. Só aqueles que teñan problemas na vista poderán entender isto. ¡Por fin podía ver!. E vía tanto que ata viu os barcos no porto e tantos edificios novos que xa pensou que vía de máis. A pequena eiva del estaba solucionada, agora había que resolver a dela.

Domingo de feira en Padrón, un mundo de xente enredando nos postos e no medio deles os nosos protagonistas. Máis tarde, sentados á beira do Sar (sen atreverse a poñer os pés cheíños de bochas a remollo, por mor da contaminación) falaron de todo un pouco e tamén do que estaban escribindo (un escritor non deixa de escribir aínda que estea morto). Si, non me miredes con esa

cara! ¿ou é que nunca oístes falar dos libros póstumos?, pois logo!. Ao erguerse el escoitou como ela se despedía do lugar dicindo*"adios ríos, adios fontes".*

Nun posto de calzados dun home que viña da Estrada el fíxoselle cunhas zapatillas deportivas, noviñas do trinque, as máis chuscas que atopou. Púxoas e acaíanlle moi ben, sentábanlle coma un guante. Sonche ben cómodas comentou.

Hai que aclarar que eles non sentían fame, pero o olfacto tíñano ben e a eso do mediodía os olores a comida empezaron a mesturarse e decidiron ir picar algo. Colleron unhas racións de empanada, polbo á feira e uns pementiños, que por algo estaban en Padrón.

Nuns segundos estaban na horta da casa de Rosalía (non vos esquezades do poder do teletransporte), e alí á sombriña e calados comezaron a rillar. Pronto viu Castelao unha bágoa que esvaraba polas fazulas de Rosalía e dixo:

—son moitas emocións, non si?

—que van ser ho! é un pemento que pica que adoece!.

Comeron ben pero sen fartarse, había tantos anos que non lle metían nada ao corpo que tiñan medo que lle caese pesado no estómago. Para beber, auga*"adios, regatos pequenos"* e entraron na casa da Matanza.

Cantas lembranzas!. A casa estaba ateigada de xente. Que pouco lle chistaba que remexeran nas súas cousas, cousas que formaran parte da súa vida e que agora estaban expostas aos ollos de todo o mundo. Marchou un pouco enfadada. A casa estaba ben conservada, eso non se podía negar, pero sentía que xa non lle pertencía.

A Ames chegaron pola nova autovía, nada era como ela recordaba. Cando xa pensaban que estaban perdidos iluminóuselle a cara ao ver nun indicador "Ruta Rosaliana" ¡recoiro! isto debe ser por min — pensou— mira ti que che son ben organizadas as xentes deste concello!. De súpeto recobrou o ánimo, colleu a man de Daniel (a estas alturas xa se tiñan máis confianza) e chantáronse diante da casa do Castro nun santiamén. Hai que ver o rápido que pasa o tempo! Parece que aínda foi onte cando morrín e xa pasaron unha chea de anos. Unha última ollada ao Val da Maía *"adios, vista dos meus ollos".*

De volta a Xalundes atopáronse coa festa que se lle facía a Ramón Piñeiro. Estaba bastante animada, tendo en conta as circunstancias lutuosas do acto. Eles chegaron ledos e moi faladores, nas súas meixelas había cor, parecían cheos de saúde e enerxía, ¡ninguén diría que levaban un lote de anos mortos! Tan pronto como os viron arrodeáronos para ter novas da terra que tanto querían e que había tanto tempo que deixaran.

Despois dos saúdos de cortesía comezaron a falar:

Sabemos que os que estades soterrados na montaña aínda non dispoñedes de Internet. O rural sempre estivo moi esquecido e en Xalundes isto non é unha excepción. Por iso trouxemos as últimas novidades do que se está a publicar en galego e dos novos autores que están saíndo. Que esteamos mortos non quita para que non nos sigamos actualizando!. Así falaba Castelao coma o gran orador que fora e proseguiu:

Queridos compañeiros e compañeiras, a nosa terra ten un problema. Polo que puidemos ver é un fervedoiro de cultura, o país está inzado de concursos literarios, nos actos nos que estivemos hoxe todos falaban galego ¡ata os que nunca o falan!, os xornais agasallan libros, as librarías sacan as súas mercadorías á rúa, hai televisión e radio en galego, nas escolas e institutos

apréndese no noso idioma... en fin, todo son facilidades e aínda así parece ser que o número de galego falantes diminúe de xeito alarmante. Estiven cavilando moito niso e penso que cómpre facer un estudo rigoroso sobre esta problemática. Podemos solicitar unha subvención á Consellería para investigar, desde un punto de vista biolóxico, as causas que provocan este receo á hora de falar no noso idioma. Quen sabe!, se cadra temos os galegos un problema nos cromosomas ou nos xenes que nos dificultan esa tarefa. A boa nova é que temos toda a eternidade para descubrir cal é o problema.

O público alí presente quedou algo inquedo coas novas pero deseguida seguiron prestando atención ao novo xalundés (xentilicio de Xalundes).

Castelao e Rosalía estaban cansos, foran moitas as emocións para un día e decidiron deitarse. *Cousas da vida* ou da morte, conforme se mire, eran veciños na súa última morada no Panteón de Galegos Ilustres, despedíronse cunha aperta fraternal e cada quen foi para o seu ataúde. Antes de pechar a tapa, el tivo a cautela de gardar os seus anteollos no peto da chaqueta do traxe e ela sacou as súas zapatillas e púxoas ao seu carón. A próxima vez, non os collerían desprevidos.

—Boas noites, ata pronto —dixo el—.

—Boas noites, *"non sei cando nos veremos"* —dixo ela—.

Aventuras de verduras

Minia Monteagudo Vilavedra (Mini-Abecedaria)

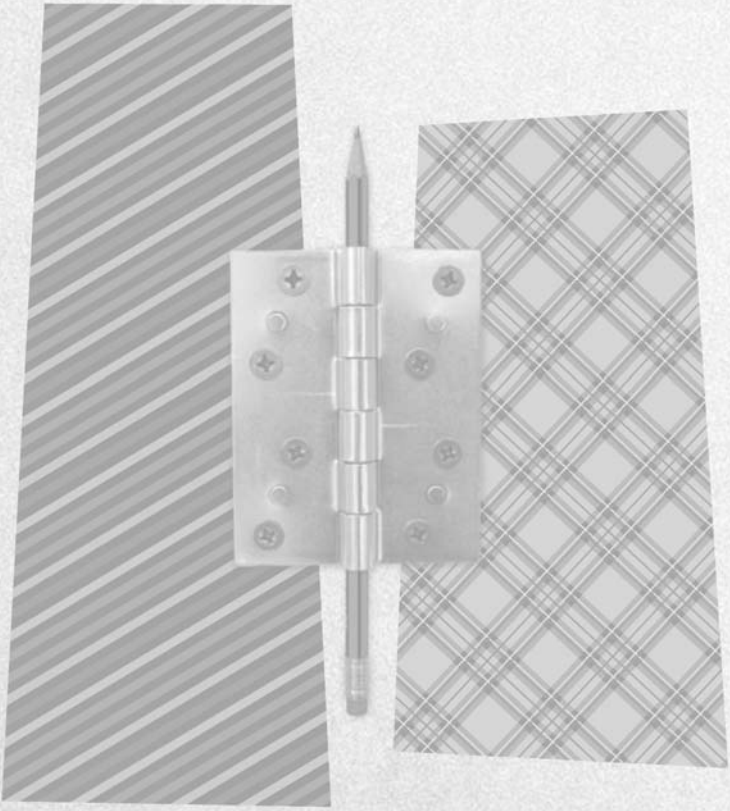

2º premio da 1ª categoría

Vouvos contar unha historia que só pasou (que eu saiba) unha vez na vida, que puido pasar en calqueira outro sitio pero non, pasou na verdulería da miña vila, un día calquera dunha semana calquera dun mes calquera dun ano calquera. Contoumo a cenoura do meu prato de caldo, que seica ela participou nesta aventura. Eu penso que é a mesma cenoura á que se lle ocurriu o marabilloso plan. Lede, lede:

—¡Que aburrimento estar aquí sentado esperando a que alguén te coma ou a que te fagan puré, habendo un mundo tan grande e interesante alá afora! —Comezou o Señor Don Apio, un apio realmente gordo.

—A verdade é que este xove apio ten toda a razón (cousa que poucas veces ocorre coa sua xeración) ; a nosa existencia é curta e triste— opinou a vella e cansa Leituga—.

—¡Aquí remataremos por nos pudrir! —exclamou Colinabo; pero o rebumbio non fixera máis que empezar.

—¡Algo haberá que facer, digo eu! —saltou Dona Cenoura.

E un pequena patata tivo unha idea:

—¡Podemos saltar a pídola!

—¡Eu quero ir de viaxe!— falou un ravo.

—¡Necesito un paseo, hai tanto que non activo as sementes!

—Señores, silencio, por favor! poderían vostedes escoitarme?

SEÑORES, CALEN DUNHA VEZ!!! Ordenou a astuta cenoura— Teño un plan. Escoiten:

Esta noite sairemos de aquí. Miren, vostede señora Berenxena, deslizarase silandeira ata a estantería, tirará algunha cousa ao chan e logo agocharase detrás dalgunha caixa da tenda. Entón, cando o encargado se xire para recollela, vostede, Sra. Pera petaralle no lombo coma se alguén o chamase e volverá ao seu sitio. Mentres, o Sr. D. Apio termará da porta e algúns de nós iremos saíndo: a operación repetirase cantas veces faga falla para que saiamos todos. Síntoo pero, vostede, Sr. D. Apio terá que ser o derradeiro en saír.

Ninguén tivo nada que obxectar, todos estiveron de acordo. Pouco despois xa estaban perfectamente organizados. Cando chegou a hora de pechar a tenda, puxeron en marcha o plan de Dona Cenoura, que saiu coma unha seda, se non fose porque o tendeiro, Don Euloxio, enfadouse tanto que tirou con todo o que había na estantería e por moi pouco case ve a Berenxena, pero Berenxena conseguiu agocharse na penumbra.

Á medianoite todos estaban fora. Todos? Non, todos non. Algúns, demasiado fráxiles para enfrontarse ao mundo exterior (coma tomates, plátanos, amorodos…etc), tiveron que quedar alí, pechados na tenda, pois fóra corrían o risco de levar un golpe e chafarse. Os que conseguiron saír espalláronse silandeiros por toda a vila. Algúns conseguiron chegar á cidade, e mesmo ao aeoroporto, onde se meteron en caixas de avións que exportaban froita e verdura a lugares lonxanos coma Helsinki, onde tiñan moito éxito os kiwis galegos. Houboos tamén que saltaron nos pratos de nenos e nenas (moitos lograron entrar nos comedores escolares), señores e señoras (tamén os houbo que foron ás residencias da terceira idade) e algúns ata se infiltraron nas fábricas onde se preparaban os"potitos"para bebés. O máis curioso é que só saltaron nos pratos da xente que era realmente feliz.

Sempre que teñades verduras de comer, e aínda así vos sintades felices, pensade nesta historia. Deseguro que estades papando a Leituga ou a o Sr. D. Apio ou a calqueira dos nosos simpáticos, intelixentes, falangueiros e saborosos amigos.

P.D: Nunca deixedes de comer verduras, son alimentos moi sáns e completos, axudan a que medredes máis rápido e vos proporcionan enerxía. Ademais,estan moi ricas e saben contar historias moi divertidas e graciosas, e o mellor é que case todas esas historias teñen ás propias verduras como protagonistas! Moitas desas historias tiveron lugar de verdade, coma esta que vos acabo de contar agora mesmiño e que a min me contou Dona Cenoura.

Xogo de espías

Pedro Cortegoso Doval (Spy)

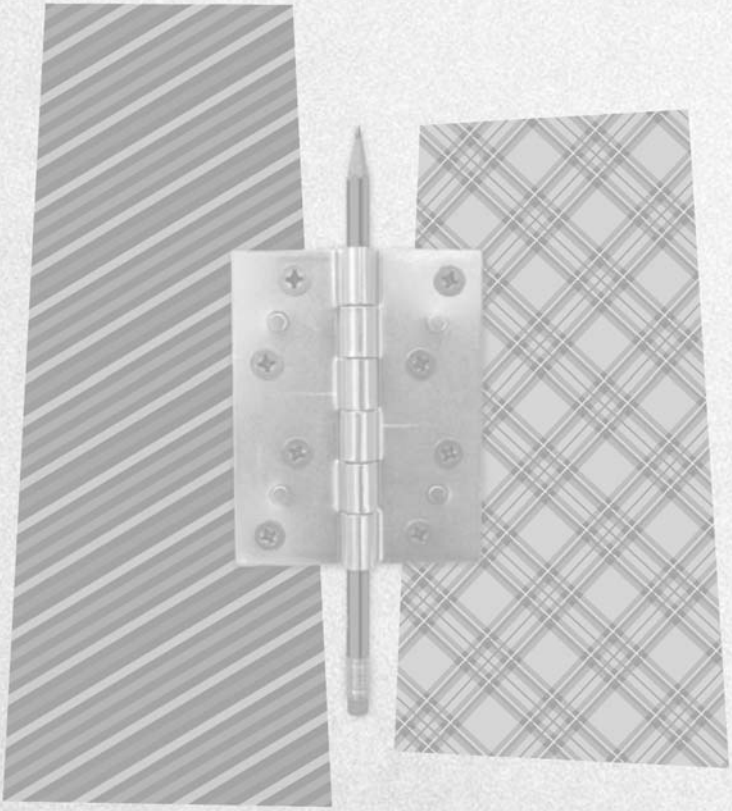

3º premio da 1ª categoría

Nunha tranquila tarde de verán, un grupo de tres rapaces atravesaba a cidade de Londres. O maior deles, con catorce anos, chamábase Jake, e era un rapaz de cabelos negros coma a noite e ollos castaños. Tiña un carácter serio, pero era bo compañeiro. Era, ademais, moi espelido. Os outros dous chamábanse Joe e Tod , tiñan trece anos, e un gran sentido do humor. Eran xemelgos. Dous meses atrás, os pais dos xemelgos foran despedidos, e non podían manter a familia en pé. Así que Jake propúxolles o seguinte:

— Vin no periódico que hoxe chegou aquí un gran cargamento de diamantes, traídos de América. Agora, están nalgún lugar da cidade. Se conseguimos unha ou dúas xemas, poderemos salvar a vosa familia.

—Pero que dis?!— susurrou Tod — Non podemos entrar así polas boas e collelos.

— Claro que non — replicou Jake — Quedamos na entrada do Big Ben, a medianoite. Traede navalla, uns prismáticos de visión nocturna, e unha corda larga.

— Ben — responderon ao unísono.

O despertador de Jake soaba con forza. Instintivamente, Jake lanzouse a el e apagouno rapidamente. As once e media da noite: o plan estaba en marcha. Colleu o material necesario, puxo o pasamontañas, e escurriuse ata a porta do piso, abriuna sixilosamente e escapou.

Correu cara o gran reloxo, o Big Ben, onde o esperaban xa os xemelgos.

— Sospeito que aquí teñen o cargamento — dixo Jake.

Así, tras comprobar que ninguén os vía, sacaron a corda e Joe comezou a trepar pola parede do edificio, e ao chegar a unha ventá, sacou a súa navalla e pasouna pola rendixa, abríndoa. Despois, atou a corda a un saínte da parede, e tiroulla a Jake e Tod. Eles subiron por ela.Unha vez arriba, desataron a corda e internáronse no enorme edificio. Decidiron ir polos condutos de ventilación.

5

Desencaixando a reixa, entraron nos condutos e atravesáronos sixilosamente. Pasaron por salas completamente vacías, pero unha... Nela escoitábanse as voces de dous homes:

— Que facemos cos diamantes?

— Levarémolos a Francia, pola Canle da Mancha. Mañá pola noite.

Miraron pola reixa, e viron que un era alto, forte, de ollos grises e cabelo oscuro, mentres que o outro era miudo, de ollos azuis e pelo cobrizo.

Os rapaces, entón, decidiron marchar. Sixilosamente, escurríronse cara a sala onde arquibaban os documentos, pois sospeitaban daqueles dous homes. Unha vez alí, buscaron a sección "criminais", e buscaron os ficheiros que se corresponderan coas imaxes dos posibles delincuentes.

— Aquí está un! — susurrou Tod.

— E aquí, o outro! — dixo Joe.

Con coidado, sacaron os papeis das súas respectivas carpetas: O primeiro suxeito era Jonathan Silver, coñecido contrabandista, e acusado de atraco e roubo. O mesmo ocorría co segundo, Henry Williams. Entón buscaron unha ventá na sala, e saíron por ela. Sacaron os prismáticos de visión nocturna para calcular a distancia ao chan, e deslizáronse pola parede, ata abaixo.

Ao día seguinte encontráronse e acordaron facer unha pequena excursión como tapadeira para a viaxe ata a costa británica. Así que, unha vez preparada a equipaxe, puxeron rumbo sur...

Foron á estación de trens e colleron tres billetes para o das duas e media, con rumbo a Crawley. Unha vez alí, buscaron unha axencia de viaxes, pois non sabían con seguridade a ubicación da Canle da Mancha. Así, comprobaron que o tren submarino estaba cerca dunha cidade chamada Plymouth. Como non tiñan tren ata alí, colleron un autobús.

5

Esa mesma noite, chegaban ao seu destino. Como non tiñan cartos, decidiron durmir no medio dunhas árbores preto da praia. Tomaron unha cea lixeira, a base de pan e queixo. Cando remataron, sacaron das súas maletas unhas mantas, puxéronas no chan e durmiron observando as estrelas.

Tan pronto como os primeiros raios de sol iluminaron o lugar, os rapaces recolleron as súas cousas e foron ao seu destino: o tunel submarino.

Mentres, os dous contrabandistas chegaban á entrada da Canle da Mancha. O seu obxectivo era escapar a Francia cos diamantes. Levaban unha caixa, cunha especie de falso fondo, onde

tiñan o tesouro e o armamento. Pero, a simple vista, só se vían algunhas cousas, como roupa, un teléfono móvil...

Xa tomaran as súas precaucións: disfrazáranse, tomaran carnés falsos, facéndose pasar por simples comerciantes.

Cando estaban collendo os billetes, os rapaces entraron na estación. Entón foron a polos seus billetes. Ao ver ós homes non os recoñeceron, pero cando os oíron falar...

Os homes marcharon e Tod tomou a palabra:

— Señor — díxolle ao vendedor de billetes — Eses dous homes levan unha cantidade enorme de diamantes nesa caixa. Roubáronos do cargamento que chegou a Londres o outro día. Son John Silver e Henry Williams. Entón, o vendedor colleu o teléfono:

— Policía? Temos a dous cotrabandistas na zona B.

En cuestión de minutos, chegaron alí polo menos vinte axentes, armados con pistolas.

— Alto ahí!— dixo un.

Pero os contrabandistas fuxiran xa. Por sorte, xusto cando estaban a punto de entrar no tren, foron alcanzados por unha bala. Ao primeiro deulle na man, e ao outro, na perna. Entón, o tren marchou polo tunel.

5

Silver escapou a paso rápido da estación, colleu un coche que había aparcado alí e escapou a todo gas. Rapidamente, Jake e os seus compañeiros colleron unhas motos policiais, e foron tras el.

Silver era bo ao volante, e non se lle conseguían achegar. Pero Jake estaba decidido.

Acelerou ao máximo e, cando estivo ao seu lado, rompeu o cristal da ventanilla e entrou no vehículo.

Unha vez dentro, o primeiro que fixo foi golpearlle na cara ao home. O home esquivouno, saltou do coche e escapou correndo. Jake fixo o propio. Silver entrou nun edificio e comezou a subir as escaleiras, uns pasos por diante de Jake.

Entre tanto, Williams collera unha moto e seguira aos xemelgos. Rapidamente, Tod derrapou e dirixiuse cara o contrabandista. Joe aminorou a marcha. Xusto no último momento, saltou cara o vehículo de seu irmán. A motocicleta golpeou con forza a Williams e deixouno inconsciente. Entón, foron cara ode se encontraba o seu amigo.

Jake seguiu a Silver ata a azotea do edificio. O contrabandista freou e dirixiu o puño á cara do rapaz. Esta vez, Jake estaba preparado. Esquivouno e golpeoulle no estómago, levándoo cara o borde do edificio. Pero, no último momento, Silver esquivou o golpe, e Jake precipitouse cara o enorme vacío...

Joe e Tod entraron no edificio e comezaron a subir polas escaleiras...

Jake agarrábase a duras penas ao borde do edificio. Calculou que habería uns corenta metros deica o chan. Silver pisoulle a man. O mozo non resistiría moito máis...

Os xemelgos irrumpiron entón no lugar. Sen perder un instante, Tod empurrou ao contrabandista, que caeu. Pero Jake non daba máis de si. A súa man soltouse da parede.

— Xa te teño!— Joe colleuno no último momento.

— Grazas...— dixo Jake — Déboche unha, colega.

5

Cando estiveron abaixo, contemplaron o panorama: Williams estaba inconsciente no chan.

As motos estaban en pésimas condicións, e Silver xacía morto no chan, coa caixa, rota polo impacto, ao lado.

Nese momento, chegaron os axentes.

— Grazas — dixo un— Que recompensa queredes?

— Queremos un dos diamantes —dixo Tod— Necesitámolo para salvar a nosa familia.

— Moi ben — respondeu o axente.

Acto seguido, meteu a man na caixa e sacou dela un pequeno diamante.

Á fin, conseguírano. Os mozos regresaron a casa.

— Que tal a excursión? — preguntoulle a Jake súa nai cando este chegou a casa.

— Xenial, mamá, xenial...

Mentres tanto, os pais dos xemelgos, sorprendidos, preguntaron polo diamante.

— Eche unha larga historia... — responderon eles.

Histeria

Pablo Valledor García (Histeria)

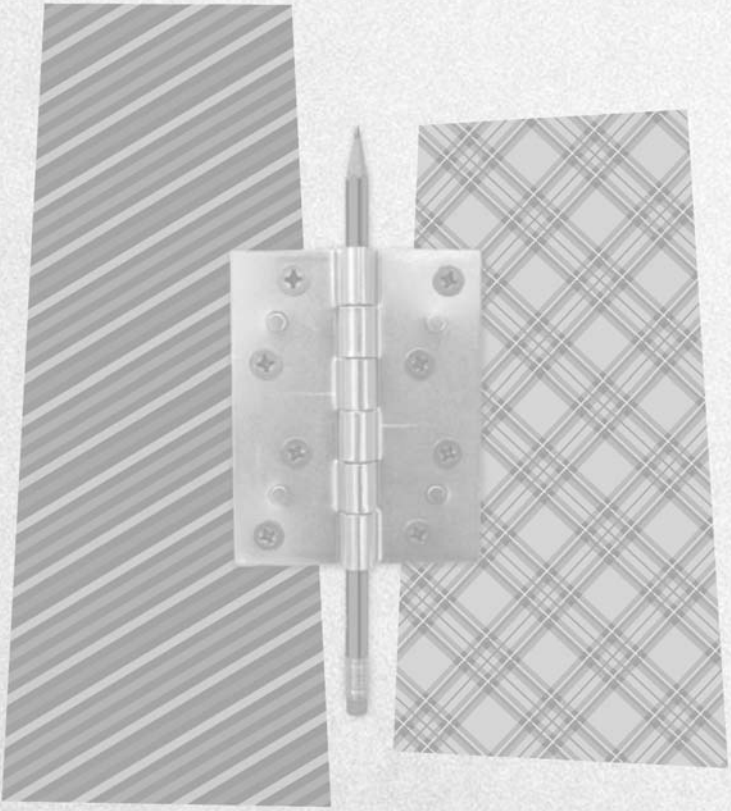

1º premio da 2ª categoría

É una vella máis ben baixa, cun pelo branquísimo, recollido nun moño mal feito. Del saen moitos guechos. Na súa cara chuchada e alongada, hai un ollar gris, que mira con receo.

Tralo espello retrovisor só vexo uns ollos que me están a observar. Fixamente. Inspiro unha vez, só unha. Desconfía, seino. Óllame con desprezo. Miro cara á esquerda, na procura dunha saída da súa ollada de ferro. Imposible; teño que conducir.

Alzo a cabeza. Os meus ollos quedan fixos no espello. Silencio. As súas esferas grises provócanme un arrepío. Non sei que facer. Tremo, non son quen de escoitar nada. Unha gran tensión invade o habitáculo do coche. Volvo a desviar a mirada a rúa. Estame a axexar, seino. Poderá parar?

Outra vez, a vella, obsérvame detidamente. Está a matinar algo. As palabras non me saen, case non podo respirar, unha suor fría atravésame. Miles de bolboretas percórrenme o estómago. Respiro con forza, expiro…Semáforo vermello! Freo en seco.

Os nervios posúenme. Estou paralizado. Verde. Poño en marcha outra vez o vehículo que ferve. Seco a suor e miro a hora. Impulsivamente, a mirada volve ao espello retrovisor, e, como non! A vella. Isto xa non hai quen o ature! Non ten outra cousa que facer ou que?

Sorrí. Só quero tirala polo coche abaixo. Non o aturo! Unha pinga esvárame lentamente pola fronte. Incerteza. Os ollos grises grávanseme na cabeza, desconfía, tenme medo, seino, e non

é que eu estea a tolear, non. É ela, si. Por iso non fai máis que observarme, porque está tola!

Cando vou a estoupar, cando xa non podo máis, cando sinto desexos de arrincarlle o cabelo pelo a pelo, paro o taxi. A vella mírame. Unha patada é o que lle daba! Que marche xa!

Dígolle o prezo. Sen darme conta, deixa uns cantos billetes esparexidos polo coche. Marcha, véxoa lonxe. Está a correr, co seu abrigo negro e co carriño da compra. Só distingo una figura borrosa, xa case non se ve.

Miro o reloxo, dúas e cuarto. A miña quenda rematou. Xantarei no restaurante da esquina. Chego. Fume, moito fume, unha atmosfera lúgubre recíbeme. Pido unha sopa, fría, pero tanto me ten. Despois un bisté con patacas fritidas. Remato a comida cun café, só.

Pido a conta, dez euros. Entrégollos, saio do restaurante e arrinco o coche. O cansazo invádeme. Comeza a chover polas rúas. Hoxe é un día triste. Estou tranquilo, pensando, vendo como as gotas de auga escorregan polo coche.

Os minutos pasan, paseniño, o vehículo non avanza. Poño a radio, non penso pitar, hoxe non. Música clásica óese debilmente. Tres e trinta e un. As pálpebras pésanme, máis, máis…pecho os ollos. Esperto cun sobresalto, chove, os coches pitan. Estou nun atasco.

Tres e trinta e dous. Non vou berrar, non podo. O coche semella retroceder; imaxinacións, supoño. Sinto un forte estrondo, un choque. O freo de man! Non pode ser! Estás durmido ou que? Esperta! Mira, parece que a serpe de coches avanza.

Levo quince minutos neste inferno e xa parecen anos, cambio de emisora, *heavy metal*, o que me faltaba! Apago a radio,

vou berrar. Lévome as mans á cabeza, mordo as unllas. Prometinme estar tranquilo, non dar golpes contra ao volante, non! Pero xa non o aturo.

Media hora aquí. Canto andei, cen metros? Cento cincuenta? O corazón sáeme do corpo, teño un peso enorme sobre as costas, estoume a durmir. Quero chegar a casa, esquecerme de todo. Non podo máis!

Unha hora e sete agonizantes minutos. Estou á saída do atasco. Desvíome. Penso no día de hoxe. Por fin chego ao edificio onde vivo, despois dunha xornada na que case afogo. Baixo do coche, collo un paraugas e ábroo. Chove con forza.

Estou diante do portal, abro a porta. Subo as escaleiras, paseniño, como sempre. Acaban de fregar o chan. Chego á porta. Saco a chave da chaqueta. Métoa na ferradura. Unha volta, dúas voltas. A porta abre sen problemas.

Deixo as chaves no moble da entrada. A chaqueta nunha cadeira. Dou un paso, dous, tres pasos. Só tres. Detéñome a mirar todo a meu redor. Non é posible. Saio da casa. Pecho a porta. Unha volta dúas voltas. Retrocedo e inspiro profundamente. Avanzo cara a porta e abro. Papeis, cadeiras rotas, caixóns, bolsas, lixo, roupa…

Inmóbil. Non vexo nada, as paredes encóllense, todo da voltas, non é posible! Só quero gritar, tirarme do pelo e fuxir. Collo uns poucos papeis do chan, obsérvoos aparvado, sen saber que facer. Tíroos polos aire. Merda, merda, merda! Eu pechei a porta, estou seguro, como é posible? Quen foi?

Camiño entre o envurullo de obxectos cara o meu cuarto. Subo as escaleiras, esvaro, balancéome, estou a caer. Vou a rolos polas escaleiras. Tirado no chan. O corazón latéxame con forza,

noto unha gran presión no peito. Dóeme a cabeza. Pouco a pouco, érgome.

Sen folgos, subo as escaleiras, sen saber que pensar. Chego por fin ao meu cuarto. Abro a porta. O colchón sacado, roupa tirada, as fotos da mesiña de noite tiradas no chan, a luz acesa.

Caio desesperado. Miro ao fronte. Como é posible? Non me cabe na cabeza! Fai unhas horas todo estaba en orde e agora todo é un caos! Vivo nunha loucura! Quero desaparecer e non volver máis! Estou farto!

Silencio. Oio algo, un goteo incesante. Virá do baño? Si, do baño, será unha billa mal pechada. Camiño lentamente, coxeando, sen folgos. Ao fondo do corredor vese a porta entreaberta. De vagar, vou abríndoa. Observo detidamente a imaxe tétrica na penumbra do baño.

É una vella máis ben baixa, cun pelo branquísimo, e ten un moño mal feito. Del saen moitos guechos de pelo. Na súa cara chuchada e alongada, hai un ollar gris, que mira ao baleiro. Sentada ao pé da bañeira co corpo teso, os brazos estendidos. A cara pálida. Na man, unha bolsa negra. Morta. Ten un golpe na cabeza. Unha gran poza vermella cubre o solo. Non podo responder. Desconcertado.

Non pode ser! Isto é irreal! Por que non me creen? Eu non fixen nada! Señores axentes é verdade! Por que non me fan caso? Que queren que lles diga? Que fun eu? É iso? Sei que non van parar ata oílo, pois saben? Xa me da igual todo; vano oír. Si, fun eu. Mateina. E saben que? Non me arrepinto.

Só unha luz ilumina a escuridade da comisaría. Escóitase o tic—tac do reloxo de parede. Sentado mirando ao chan a espera do remate do interrogatorio. Aló está un home afundido, un taxista, como outro calquera, esperando un milagre que nunca vai vir.

Pesetas

Anxo Franco Couceiro (Damián Otero)

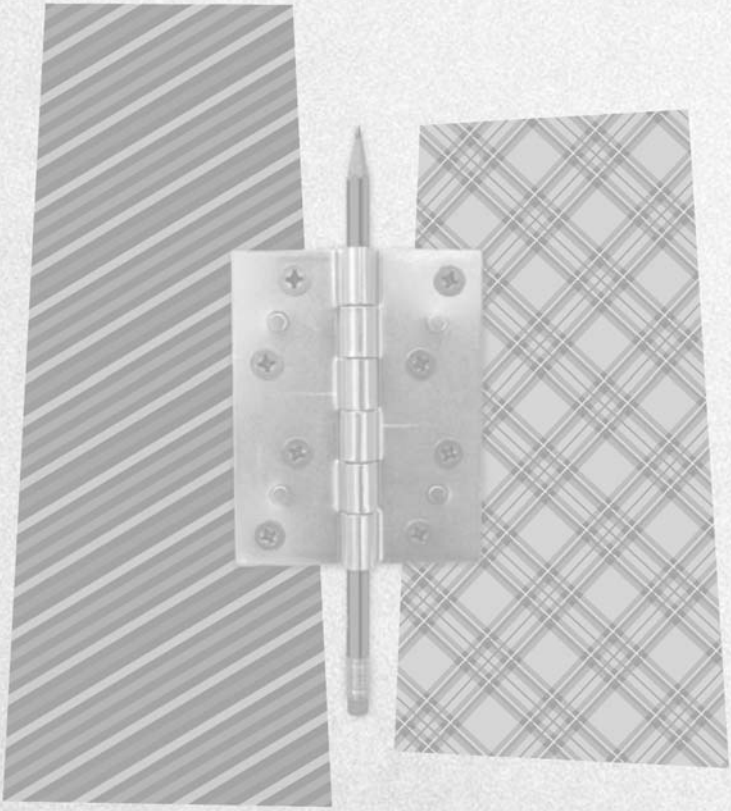

2º premio da 2ª categoría

Emma quere vender a casa que herdou dos seus tíos no campo. É unha casa grande con horta, e na horta plantan leitugas. Tamén ten un curral con galiñas e, á entrada, un estanque con ras. Na casa inverteuse moito diñeiro en reformas, pero sobre todo en pintura. O seu tío nunca estaba contento coa cor, e pintouna varias veces de varios laranxas distintos. É máis, se non morrese o ano pasado dun infarto de miocardio, pintaríaa de novo.

Pero agora a casa é de Emma, e Emma quere vendela xa, aínda que sexa a un prezo menor. Para iso, pediu axuda á súa amiga Sofía, que é fotógrafa.

O caso é que ten case o comprador, e o seu desexo é desfacerse dela sen mediación dunha inmobiliaria, que as inmobiliarias complícano todo. O comprador chámase Richard e é francés, como Emma, aínda que ela vive dende os doce anos en España e está asentada aquí e coa súa vida resolta e perfectamente definida. A semana pasada, Richard pediulle por correo electrónico unhas fotos da casa para asegurarse de que as reformas non a cambiaran demasiado dende a última vez que a visitou, xa que é amigo da familia.

E aí é onde entra Sofía.

—Está un pouco desordenado, tes que perdoar —di Sofía mentres xira a chave da porta.

—Non pasa nada —tranquilízaa Emma na súa primeira visita ao piso onde quedou hoxe coa súa amiga para que lle ensine as fotos que tomou na casa de campo a semana pasada.

—Aínda hai un pouco de café de pola mañá —di Sofía—, pero se queres podo preparar máis.

—É igual —di Emma—, con que quentes o que hai chega de sobra.

Así que van á cociña e mentres Sofía prepara o café, Emma cóntalle as novas adquisicións de Carlos, que mercou un coche, un billar para a sala de xogos e unha serie de complementos para o ordenador.

—Rato MX 400 Performance laser de Logitech, altofalantes 2.0 X—140 de Logitech, e, ah, si, un teclado Ultra Flat de Logitech.

Carlos e Emma viven nos arredores da cidade, nunha zona acomodada. Sofía, nun piso do centro que, en realidade, non está no centro, e nunca ten tempo de ordenar. Pero estas diferenzas non parecen enturbar o ambiente, que se calma a medida que van afondando en aburridísimos temas de actualidade, como as eleccións de marzo ou, de novo, o coche de Carlos, «que ten moitos extras». Pasa o tempo, o café se esgota e a conversación acaba derivando nun impúdico monólogo sobre familias felices e diferentes modelos de cortinas para o cuarto de baño, o que empeza a incomodar a Sofía, que ten o coche no taller e un piso con bragas no chan.

—É que tiven unha semana moi atafegada —descúlpase recollendo a roupa sucia dunha esquina da cociña.

—Non pasa nada, de verdade —insiste Emma.

Despois do café, van á sala e acenden a tele, e ven a tele e coméntana ata que Sofía abre o seu portátil para ensinarlle as fotos da casa dos seus tíos mentres fuma un cigarro.

—Quedaron moi ben, graciñas. A Richard vanlle encantar. E a fin de contas, espero, deixarémolo nun prezo razoable, co que será un bo trato.

—Alégrome de que che gusten, aínda que non estou segura de que esta do comedor mostre todo o espazo que ofrece. Teño outras cinco tomas nunha carpeta aparte, espera que chas busco.

Pero antes de que as atope e llelas poida ensinar, ao outro lado do corredor soa un espertador que provoca a sorpresa das dúas amigas, que se miran entre si e ven, dende a porta da sala de estar, como do cuarto de Sofía sae un rapaz en pixama, bocexando. O rapaz está despeiteado e sen afeitar, e non parece advertir a súa presenza cando, vacilante, entra no cuarto de baño e deixa a porta aberta.

—É...?

—O meu mozo —confesa Sofía con xesto preocupado—. Non sabía que ía estar aquí. En teoría non tiña que estar aquí. De sabelo enviábache as fotos por correo.

O mozo tira da cisterna, lava as mans e pega un lixeiro brinco cara a atrás ao ver ás dúas amigas sentadas no sofá co portátil diante.

—Vaia —di—, ola.

—Esta é Emma —explica Sofía—, vén ver as fotos da casa. Creo que xa che falara do tema.

—Encantado —di o mozo, e con torpeza achégase a presentarse cun bico en cada meixela.

—Igualmente —correspóndelle Emma—. Alégrame coñecerte á fin. Apenas sei nada de ti.

O rapaz pon os ollos en branco e sorrí. Sofía mírao con severidade. Di:

—Crin que estabas en acupuntura.

—Acupuntura? —pregunta Emma.

—Si —di o rapaz—, para as xaquecas. Pero hoxe non fun, doíame a cabeza.

Dito o cal auséntase para acudir á cociña en busca dun bote de cacahuetes bañados en mel co que volve instantes máis tarde, petiscando. Durante ese tempo, ningunha das dúas amigas abre a boca para dicir nada.

—Queredes? —ofrece o rapaz ante a cara de desconcerto de Emma.

—Cariño —di Sofía—, por que non te serves os cacahuetes nun pratiño en vez de comelos directamente do tarro?

—Como queiras —di o mozo torcendo a cabeza.

—Carlos estaba enganchado a eses cacahuetes —intervén Emma—, pero logo cansouse e volveu aos de toda a vida. Segundo el eran empachosos.

O rapaz encóllese de ombros e volve á cociña.

—Cantos anos ten o teu mozo? —pregunta Emma en voz baixiña.

—Uns poucos menos que eu —responde Sofía.

—Si —asente Emma—, véselle novo...

Á volta, o rapaz come os cacahuetes dun cinceiro.

—Pero... aí? —protesta Sofía.

—Se está limpo —deféndese el—, laveino onte pola noite...

Tras isto, establécese un silencio só interrompido polo ruxido dos cacahuetes entre as xoviais mandíbulas do rapaz.

—Pois lle estaba a comentar a túa moza —comeza a dicir Emma— que Carlos comprou un coche novo. Dubidaba entre tres modelos: Opel Astra, Peugeot 308 e Volkswagen Golf. Finalmente decidiuse polo Astra. Tres millóns de pesetas. E ben, que opinas? Cres que elixiu ben?

O rapaz desarticula o seu rostro cun sorriso espontáneo e di:

—Nin idea. Eu non entendo nada de coches. Nin sequera sei conducir.

—Ah non? —sorpréndese Emma—. Pois nunca vén de máis sacar o carné.

—Si, iso din —responde el con ironía, deixando os cacahuetes a un lado e acendéndose un cigarro coas costas apoiadas na parede.

—Ti tamén fumas? Vaia. Ao final vas resultar unha mala influencia para Sofía. —Sorrí. — Carlos e mais eu non fumamos desa porcallada. Só porros de marihuana, sobre todo antes de durmir. O tabaco que utilizamos é de liar, moito máis natural que ese, onde vai parar —di sinalando o paquete de Lucky.

—Paréceme moi ben —afirma o rapaz—. Paréceme xenial.

Sofía bufa de impotencia ante a falta de química e a violencia da situación. Mentres, a súa amiga continúa preguntando.

—E dime... —decátase de que descoñece o seu nome.

—Brais.

—¿Brais?

—Brais.

—Que tipo de nome é ese?

—Pois Brais.

—Brais.

—Exacto, Brais.

—Dime... a qué te dedicas, Brais?

—Quen, eu? —busca apoio na súa moza cunha mirada de auxilio—. Isto... son escritor.

—Escritor! —felicítase Emma—. E que libros publicaches?

—Déronme un premio de seis mil euros hai uns anos por un volume de contos.

—Así que un millón, iso está moi ben.

—Un millón? —pregunta Brais.

—De pesetas —precisa Emma.

—Ah, si... de pesetas... esquecíame das pesetas.

—Será porque es novo —suxire Emma.

—Será —responde Brais.

—E non publicaches nada máis?

—Non, aínda non. Pero estou a escribir unha novela.

—Unha novela —repite Emma—. E de que trata, se pode saberse?

—De nada, en realidade.

—De nada! —repite Emma—. Soa fascinante.

—Seino ben.

—E non traballas en nada máis?

—Estou a facer un curso.

—Un curso —repite Emma— Pero, de que?

—Iso —di Sofía—, non importa, verdade que non? É un curso... un curso. Deixemos o tema, vale?

—Eu só preguntaba —escúsase Emma.

—É igual —descúlpaa o rapaz—, ela só preguntaba.

De pronto soa un móbil, o de Emma, e Emma responde á chamada. Durante dous minutos fala en perfecto francés cun dedo taponando a orella oposta ao auricular. Entrementres, o rapaz mira divertido á súa moza sen que esta lle corresponda.

—Adieu —despídese Emma, e tras colgar o teléfono explica—: Era Richard, pediume que lle enviase as fotos esta noite.

—Ben —di Sofía—, pasareichas a un CD.

Brais apaga o seu cigarro no cinceiro aínda cheo de cacahuetes e deixa soar unha risa estúpida algo finxida.

—Así que sabes falar francés —bromea—. Pois a miña moza sabe inglés, eu creo que che gaña.

—Xa —di Emma con ton indiferente—, entendo.

—Creo que nos deberiamos ir —propón Sofía sacando un CD do seu ordenador portátil.

—Creo que si —di Emma incorporándose.

As dúas amigas diríxense á porta, momento que aproveita o rapaz para acomodarse no sofá e subir o volume da tele.

—Deixeime o tabaco —di Sofía—, espérame aí —e volve á sala de estar.

Dende a porta, Emma observa cómo o quita o paquete ao mozo das mans e lle murmura algo ao oído, mentres el asente amoucado. Logo, a rapaza fai amago de marchar e el a frea suxeitándoa pola chaqueta e pedindo un bico que ela lle dá tímida e cos ollos pechados.

Xa na rúa, camiño do coche, atrévese a dicir:

—Moi simpático, o teu mozo. Gustoume o pixama que levaba.

Ao que Sofía responde con outro dos seus longos suspiros de impotencia, sucedido dun encantador sorriso.

People

Lara Porto Mato (Vaca)

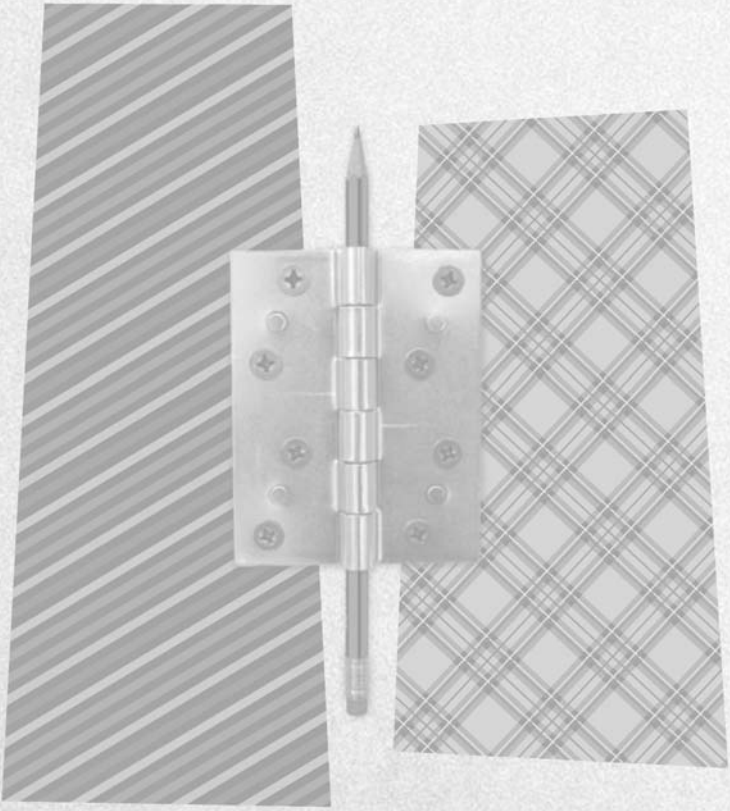

3º premio da 2ª categoría

(baseado en feitos reais)

Escoitábase a Amaya Montero cantando *y dormiré a la verita tuya*

En un bar calquera doutra cidade que non importa a rapaza díxolle con expresión seria ó rapaz:

—Durmirás a la verita miña?

El só soubo dicir quéroche...i eu intuín un quéroche non normativo que reflectía xunto coa mochila cunha A de anarquía protesta e rebelión.

No Sáhara hai un home que espera unha liña de bus.O bus é para ir a cidade por se da atopado algún médico que cure ós moitos enfermos do campo de refuxiados a kilómetros do poste no que espera.

A liña foi suprimida fai moito tempo

Chamábase Darío.estaba no ensaio dunha banda de música calquera esperando como o director corrixía un pasaxe dos ventos metais.O son era forte e asolagante. O rapaz movía os dedos co saxo na boca pero sen soprar pensando que era el quen reproducía o son de cinco trompetas, catro trombóns, dúas tubas e unha trompa.

Reencontro anormal. Ela baixou do piso aferrada a un oso de peluche, tiña a saia rota. Esperou seis segundos, de entre a choiva saíu el cunha gabardina longa.Bicáronse na fronte.Miráronse e camiñaron baixo a choiva .Horas despois, vina baixar do piso cunha maleta e o oso de peluche na man.Unha hora e seis segundos despois baixou el coa gabardina posta e a guitarra eléctrica no lombo.

Viviu nunha casa sen calefacción, coma todas no tempo. Era de preto da ría. Foi feliz ata que comezaron a contaminar a ría.

Pero a súa casa era distinta, en verán pasaba moito calor, pero para algo tiña o mar. O seu mar. En inverno era a única casa que tiña calefacción. Viviu enriba dun forno, dos antigos que prendían con leña. Deses de lume.

Viu as pombas meterse polos condutos da calefacción do colexio dende fóra, pola fachada.

Pensou que xa estaban mortas, afogadas pola falsa realidade.

...poesía eres tu

El fumaba un tabaco distinto, empalagoso.

Ela pediu xeado con leite condensada para que lle quede no padal.

Estaban collidos da man.

Ela tamén tiña unha caixa na mesa pero non era de tabaco.

Compartían mesa, piso e levaban cinco anos, nove meses, dúas semanas, catro días e dentro de 2:47:09 cinco días

Ela levantouse para ir ó baño

Bicáronse moi rápido, empalagoso, pero soubo a leite condensada e tabaco.

—Hoxe gústasme, pero mañá non

—Pois vivamos toda a vida en presente

Era cego pero ensinoulle a patinar sobre xeo, ensinoulle coma ninguén pode ensinar, con cariño, sen presas nin presións...Sabedor de que cando algo non sae non é por falta de ganas, sabendo cando é preciso parar.E acabaron xuntos porque aínda que era cego patinou, e patinou para sempre con ela.

Nunha audición de conservatorio de música, na que todo sona igual,igual de monótono, igual de clásico...Só cando toca a persoa coñecida pode facerte ver que a música é fermosa. A saxofonista chamábase Nerea e a súa irmán Candela,tan só tiña 4 anos e moi pouca paciencia. Estivo todo o tempo descalzándose e quitando os calcetíns só para contar e ver se seguía tendo 10 dedos...todo o tempo agás cando tocou Nerea.Logo aplaudiu moito.

Un obreiro empezou unha canción desas de discoteca en alto mentres recollía a chaqueta do chan e a rapaza que sabía da canción seguina cantando con el...así sen máis contacto riron e pasaron un feliz día.

—y luego qué haces?

—estou recollendo pedras...

—y para qué?

—porque hai plantas que se sementan no medio das pedras entón temos que collelas

—mmm...

De vello decatouse de que ía esquecendo algunhas datas,nomes,cousas,libros,accións preocupouse,pasouno mal pero decidiu crear un novo método que non fosen as súas menciñas que nada lle facían.Cando lle foron a poñer a roupa de morto tiña en todos os petos notiñas.*Nome da neta:Clara...Telediario ás 15:00...Libro favorito:Girasoles ciegos....Nome da asistenta:Azucena...*

Porque neste mundo hai moita xente e as veces non nos damos conta de que cada un ten o seu propio universo, unha atmósfera vital de relaccións, nesa atmósfera que tenta repetirse en cada un de nós, hai elementos propios, hai elementos que a propia sociedade tenta imitar, instistos de supervivencia, características básicas e osíxeno, un osíxeno dotado de pequenas experiencias que nos fan sobrevivir día a día.

Esto pretende ser un culto a que cada persoa ten o seu momento, ten os seus contactos co exterior,os seu problemas, os seus amores, o seu traballo...o seu mundo rodeado á vez de outro moitos millóns de mundos. Hai momentos nos que os universos entran en contacto e hai outras veces nas que nunca se verán.

É tan difícil de dicir, é inefable.

Pasaron trinta anos

Juan Ramón Tallón Salgado (Sensini)

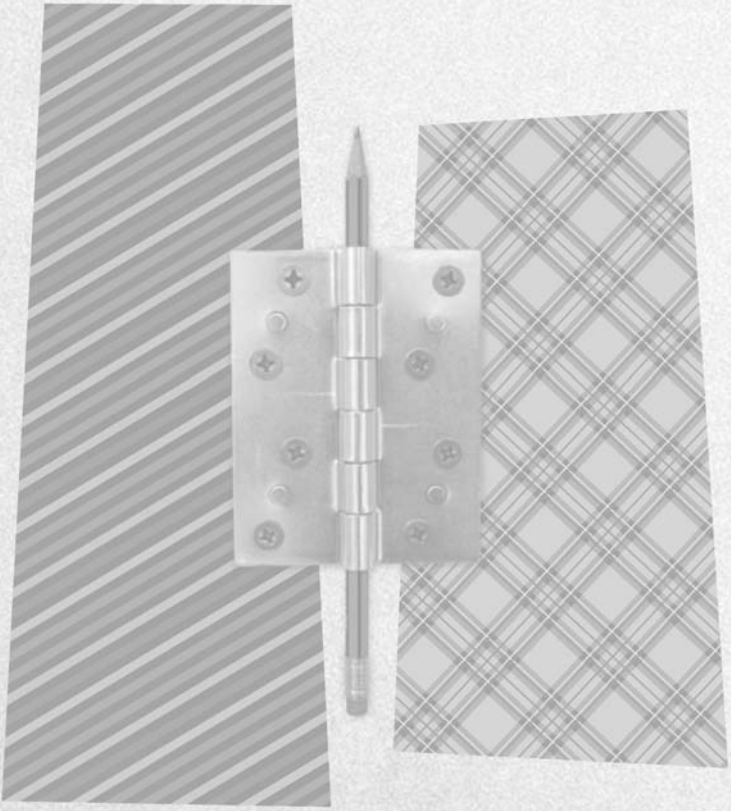

1º premio da 3ª categoría

Cando Aitor Hita chamou á porta, e o sarxento dixo sen levantar a cabeza do xornal «adiante», Ramiro Paniagua levaba menos dunha hora morto. Minuto arriba, minuto abaixo. O corpo estaba aínda quente coma o caldo. Aitor deixárao na súa casa co coitelo enterrado na barriga, como unha planta nunha maceta. Abandonouno entre as tripas para que os gardas, cando entraran na casa para corroborar o seu testemuño, non se mataran a buscalo. Para que complicarlle a vida a ninguén?

Matara a Ramiro con toda a idea. Nin se tratou dun accidente, nin dun brote psicótico. Aitor sabía á perfección que facía cando o coitelo entraba unha e outra vez, coa monotonía dun péndulo, no corpo do seu vello amigo, de modo que agora non fuxiría dos seus actos. Por iso chamou á porta do cuartel, e cando o sarxento o mandou pasar, contou os feitos tal e como os viviu, punto por punto, coitelada a coitelada, sen mencionar un atenuante que restase á súa acción a gravidade que posuía.

—Estás falando en serio? —preguntou o sarxento rascando a cabeza, nervioso, e tamén molesto. De socato, un día tranquilo mudaba nun día criminal.

—Home claro. Eu non sei chancear con estas cousas —dixo Aitor, que golpeou levemente a mesa co puño. No fondo, tratábase de reclamar o que era seu.

Estaba prohibido, pero o sarxento acendeu un cigarro. Despois de mastigalo durante uns segundos, mandou a dous homes ao domicilio de Ramiro. «A ver que carallo pasou nesa casa».

Ramiro e Aitor eran amigos dende nenos. Foron xuntos á escola. Xogaron xuntos. Vivían casa con casa. Fixéronse homes ao mesmo tempo. Envelleceron á vez. Ramiro xubilouse hai quince meses despois de corenta e oito anos traballando nunha empresa conserveira. Catro meses antes diso, Aitor traspasou o bar que antes xa fora do seu pai, e en adiante dedicouse a durmir até as once da mañá.

Tiña a manga do xersei ensanguentada, de modo que dende a roupa mesma se vía xa por onde ían os tiros. Antes de saír cara ao cuartel tomou o traballo de lavar as mans en casa de Ramiro. Fronte ao sarxento, estaba moi tranquilo, coma se non viñese tanto de matar a un home como de xogar ás cartas. En realidade, esa tarde tamén estivo xogando ás cartas. Primeiro xogou ás cartas, e logo matou a un home como mandan os canons: coitelada tras coitelada até que se lle cansou o brazo. Todo por esa orde: cartas, coitelo, cuartel.

O seu relato diante dos representantes da autoridade comezou polo acto de abrir un caixón da cociña, tomar un coitelo afiado, e con el agochado na manga do xersei, saír cara a casa do veciño. Isto debeu ser ao redor das sete e media da tarde.

—Non me demorei máis que saudando a Áurea —explicoulle Aitor ao garda civil, que aproveitou que xa infrinxira a normativa co primeiro cigarro para acender un segundo.

Áurea Torralba era a esposa de Aitor. Ela era dez anos máis nova, e cando el saíu á rúa para dirixirse á vivenda de Ramiro Paniagua, atopouna regresando do supermercado no que traballaba. Preguntoulle que había esa noite para cear. Ela dixo que xamón con xudías, e el torceu a cabeza, como cando a un nada máis que lle apetecen ovos fritidos con chourizo. Pero non dixo nada e tirou rúa arriba, coma se levara présa.

Ramiro abriu a porta, fixo un comentario que Aitor non soubo reproducir, e mandouno pasar. Non contaba con el, así que coma cada vez que non contaba con el, dirixiuse á cociña para agarrar dous vasos e enchelos de viño.

—Sabes a que veño? —preguntou Aitor mentres lle servía o viño.

—A beber —respondeu entre risas Ramiro.

O sarxento apagou o cigarro no chan, pisándoo como a unha cascuda, pero sen deixar de mirar a Aitor.

—Non. Precisamente a beber, non —anunciou o seu amigo. E para sacalo do erro, deslizou o coitelo que ocultaba na manga. Hoxe ía haber sorpresas das boas.

Entrou no despacho un dos gardas. Viña sen alento e afrouxando a gravata e a camisa. Antes de falar, pasou o dedo índice polo pescozo, en sinal de que a Ramiro Paniagua, en efecto, liquidárano na cociña da súa casa.

—Véñote matar, díxenlle claramente. As cartas boca arriba. Non me gusta enganar á xente. E mateino —Aitor liberou as mans e ensinoullas ao sarxento, coma se nelas estivesen todas as probas.

—Matouno, meu sarxento —confirmou o garda civil despois do seu explícito xesto.

—É o que acabo de dicir. Mateino —corroborou Aitor.

O sarxento saíu turbado cara a unha pequena habitación adxunta, e fixo un par de chamadas discretamente, pero con máxima gravidade. Regresou ao seu despacho, onde tres efectivos vixiaban que Aitor non fixese un movemento estraño, xa escapista, xa lesivo, consigo mesmo ou cos gardas.

Agora que sabían de primeira man que o matara, o sarxento inquiriu —despois de tusir dúas veces— por cuestións como o porqué, se houbo só un, ou os porqués, se mediaron varios.

Aitor asentiu coa cabeza, como dicindo «comprendo a pregunta». Entón retrotraeu o relato a un momento anterior ao acto de abrir o caixón da cociña e tomar o coitelo mellor afiado para matar a Paniagua. Retrotraeuno tanto, de feito, que viaxou trinta anos para atrás. Comezou a falar de 1974 e de como «ese ano enterrei ao meu pai con gran dor, por non entender a súa morte en todas as dimensións».

—Fai falta falar diso? —preguntou inquieto o sarxento, que en 1974 aínda non abandonara a escola. Existían algúns interrogantes máis recentes que esclarecer, suxeriría o seu posterior xesto, que consistiu en agarrar o cabelo cunha man, como dicindo «de perdidos ao río», e acender o terceiro cigarro.

—Fai —dixo Aitor con sequidade.

Nese momento ouvíronse algúns ruídos de pasos na entrada do cuartel. Un dos gardas saíu a ver que ocorría. Cando entrou acompañábano dous efectivos da policía xudicial vestidos de civís, en vaqueiros e zapatillas deportivas un, e botas de máximo inverno outro. Todos se acomodaron en silencio contra unha parede.

Diante daquel público Aitor tivo un espasmo de nostalxia e por un momento glosou a figura de Ramiro como o compañeiro da alma que foi sempre para el. Mesmo compuxo unha metáfora: «Viaxamos xuntos pola vida». Axiña propuxo outra, máis acorde cos últimos feitos, e que en realidade non era tanto unha metáfora como un eufemismo: «Esta tarde tivemos desavinzas».

Que desavinzas eran esas? Como levaron ao asasinato? Talvez sería bo, suxeriu o sarxento con xesto de impaciencia, que Aitor comezase a contar todo o que ocorrera esta tarde.

—Todo, e axiña —engadiu.

Aitor Hita cabeceou pero estivo de acordo. Saltou como un perteguista de 1974 ao día de autos. Abandonou a casa á hora habitual, dixo, despois de durmir unha pequena sesta. El chama pequena sesta a un sono dunha hora. Na rúa atopou a Ramiro. Tamén iso era común: espertaban da sesta á mesma hora e saían das súas casas case simultaneamente. Ambos xogaban todas as tardes a partida. Mentres Aitor rexentou o seu propio bar, no bar de Aitor, cando o traspasou a un mexicano que o convertería nun local ruidoso para adolescentes, noutro que había na mesma man da rúa.

Esta tarde, pois, tamén xogaron a súa partida de cartas. Aitor e Andrés contra Ramiro e Bieito. Explicou quen eran Andrés e Bieito, e o sarxento fixo un xesto coa man que significaba que podía saltar esa parte. Durante a partida —coma se fose un rito— beberon café só, copa e outra vez copa.

—Aos poucos fómonos entoando —dixo Aitor, coma se as partidas de cartas esixisen, a imitación dos grupos de música, afinar os instrumentos até atopar os acordes perfectos.

Non houbo tabaco. Nada de puro, nin sequera de cigarros. Tabaco, non. Niso tamén se puxeron de acordo os amigos, e os dous deixárano ao cumprir os sesenta anos.

Curiosamente, cando acabou de dicir isto, Aitor virouse cara ao sarxento e pediulle un cigarro chascando os dedos e sinalando o paquete de Chesterfield que había encima da mesa.

—Estás seguro? —preguntou o garda civil mentres extraía un cigarro.

—Hoxe é un día especial. Dáme.

Cando o acendeu tragou moi en silencio o fume e pechou os ollos. Ao espertar continuou co relato desa tarde.

Aitor debía pasar a recoller un abrigo pola tinturaría. Ramiro non tiña nada mellor que facer e ofreceuse a acompañalo. Falaron dos anos que tiña o abrigo. Por unhas cousas e outras, logo falaron dos anos que tiñan eles. Foi inevitable comentar o inclinado que parecía agora o camiño á decadencia.

—Segue —dixo o sarxento diante da pausa do interrogado.

Agora parecía arrepentirse de acender aquel cigarro. Mirábao entre os seus dedos con escepticismo, como un xoieiro descubrindo que o diamante que examina en realidade non é un diamante, senón unha basta imitación.

—Puxémonos a falar das nosas afeccións. Outra vez. Quen me ía a dicir a min que esta vez, dunha conversación sobada, ía saír petróleo —esmagou o cigarro contra un cinceiro.

Por regra xeral Ramiro comportábase con máis elocuencia e extraversión ca el, por non dicir que nalgúns temas repetíase máis do necesario. Outra vez volveulle falar do seu gusto polo aeromodelismo, a guitarra e a pesca. Puto aeromodelismo, puta guitarra e puta pesca, pensaba Aitor cada vez que saían a relucir. Cando foi a súa quenda, sentiuse máis comunicativo ca outros días, e por primeira vez na súa vida faloulle dos reloxos.

—Reloxos? —preguntou o sarxento desconfiado.

Reloxos, confirmou inclinando a cabeza Aitor. Dende había moitos anos coleccionaba reloxos de todas as clases, pero en especial reloxos de petos.

—Mencioneille a miña última adquisición.

—A túa última adquisición —o sarxento volveu repetir as últimas palabras de Aitor.

A súa última adquisición, había catro días, fora un reloxo de peto en metal prateado con bisel e tapa posterior a rosca, na que aparecían unha serie de inscricións militares. A esfera estaba feita en esmalte negro sobre cobre, con numeración árabe. Estes reloxos en concreto, explicoulle a Ramiro, foron producidos en forma masiva durante a Segunda Guerra Mundial para abastecer ás tropas aliadas. A casa que o fabricaba, de orixe americano, chámase Elgin.

—Así que tes os mesmos gustos que o teu pai —sentenciou inxenuamente Ramiro.

Xusto nese momento Aitor soubo que debía matalo. Matalo, si, acabar con el. Non aí e agora, porque non tiña unha arma encima, e ás mans non lle gañaría nunca. Pero o seu amigo non podía seguir vivo máis que o tempo que el empregase en chegar á súa cociña, tomar o mellor coitelo e achegarse á casa do veciño. Non lle daba, secretamente, máis prazo ca ese. Espertou dentro de Aitor outra persoa que nunca fora. Produciuse como unha mestura química que o cambiou. De súpeto, foi outra persoa, coa que nunca tivera relación.

—Sentín dúas cousas a esa hora: que pesaba cincuenta quilos menos e que tiña ganas de chorar.

Pódese calcular que camiñaron calados ata que á altura da casa de Aitor se separaron. Ramiro dixo «até mañá», e non sabe

de onde, el atopou o cinismo suficiente para non anunciar que o mataría e responder tamén «até mañá». A continuación entrou na vivenda co abrigo arrastrando e Ramiro seguiu camiñando rúa arriba. Xa todos sabían o que viña a continuación.

Desgraciadamente aínda todos seguían sen entender por que matara a Ramiro Paniagua. Dábanlle voltas a aquela frase —«así que tes os mesmos gustos que o teu pai»— pero non comprendían por que dela se seguía que o seu autor debía morrer esa tarde.

Aitor sorriu e volveu tomar a palabra:

—Todo o mundo no meu barrio sabe que ao meu pai matárono un atardecer de 1974. Era un home de ben. Non lle fixera mal a ninguén, pero estrangulárono cunha corda. Poucos saben que o mataron para roubarlle millón e medio de pesetas da venda da casa dun irmán. Poucos, pero algúns. Ninguén, en cambio, sabe que xunto ao millón e medio de pesetas que o meu pai levaba encima, roubáronlle tamén un Elgin de esfera negra fabricado en 1942. Ninguén, salvo o asasino. Despois daquela frase non podía facer outra cousa que vingalo. Compréndenme?

Os ollos da avéspora

Heriberto Xosé Villar Patiño (Lu)

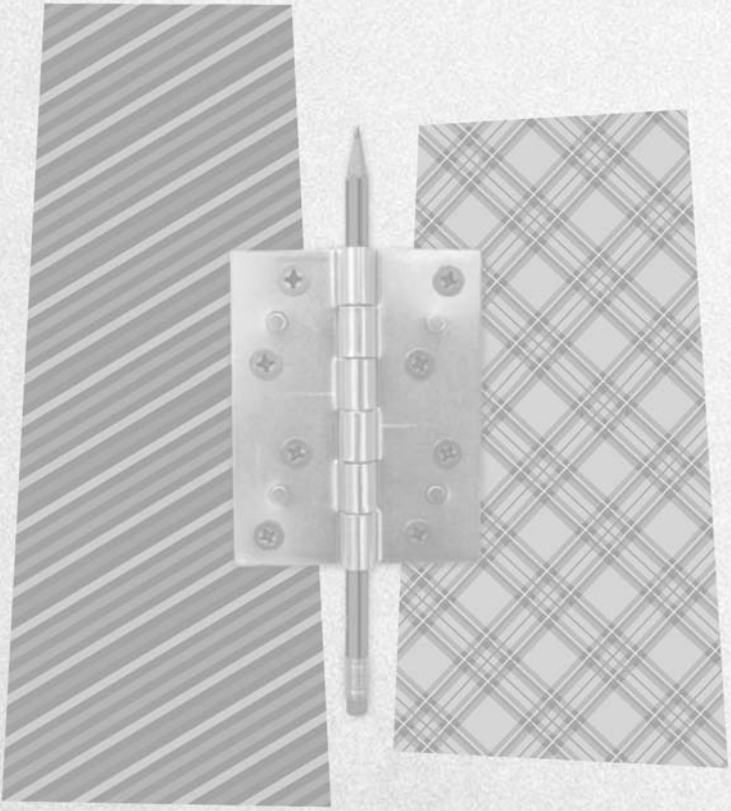

2º premio da 3ª categoría

…y por favor andate despacito
sin despertar al monstruo

Mario Benedetti

I

Días despois rematei por fin a miña novela.

Lembro sobre todo o punto final, semellante ó orgasmo. A liberación da tensión da loita corpo a corpo. O pracer.

Imprimín inmediatamente.

Os ollos da Avéspora.

Tela nas mans, sopesala, arrecendela, foi rememorar o éxtase de escribila. Cosín as páxinas e metinas nun sobre, xunto coa carta que escribira para a editorial. Collín a penas as chaves e o tabaco, e púxenme o abrigo xa mentres saía.

Cheguei á oficina de correos só uns minutos antes de que pechara, mais cheguei, e fun cara a xanela de certificados. O tipo que atendía puxo os ollos da avéspora na báscula, coma quen pesa un quilo de xarrete, e logo botou o sobre enriba dun montón detrás del, coma se fora outra reclamación a facenda, unha estúpida carta de namorados, unha subscripción á revista dominical. Doce corenta, dixo.

Mireino coma se un candil caera no cuberto da palla, prometendo incendio, alzándome en chamas.

Mais paguei.

II

Batíanme nas tempas as ansias de contarllo a Ela, de falarlle a Ela dos ollos da avéspora, dos seus ollos, da miña súa novela.

Dirixín os meus pasos, ou máis ben deixeinos á deriva, cara as Súas praias, cara os Seus cantís, cara o piso onde soíamos atoparnos. Toleaba por vela, pero ó mesmo tempo postergaba o encontro, daba rodeos, paraba nos escaparates, atravesaba alamedas só para pensala un minuto máis antes da aperta, antes do bico amoroso Dela. Só para disfrutar en privacía do noso furtivismo.

A cada pensamento, o Seu nome silbábame nos dentes coma o vento nos xuncos. Silbábame no peito como aire meu. O Seu nome a cada paso.

Entrei nunha floristería e escollín para Ela as rosas unha a unha. O seu arrecendo era tan intenso que era case un cheiro, un aroma espeso e un tanto asfixiante ó aspiralo de preto. De todas formas, pareceume xeitado.

Cando me achegei á caixeira co ramo, sinaloume as tarxetiñas que se escriben para entregalas coas flores cando o que as envía ten algo que xustificar, e eu dixen que non coa cabeza. Ela entón contestou que eran o máis apropiado para acompañar o ramo e eu pensei

> *eu pensei que carallo sabes ti o que é apropiado e sentín as lapas as chamas, o candil derramando o petróleo, incendiando a palla, os animais bruando por saír, por saír dalí e esa estúpida caixeira eran todos os*

animais bruando e era a palla ardendo e eu—o—lume lambíalle as mans, lambíalle as pernas inflamado mordendo ata o óso pero non, non. Non.

Mais paguei.

III

Abrín a porta coas chaves que Ela me dera.

Dentro do piso, o penetrante perfume das flores anegábao todo. Puxen as rosas novas en auga na mesa de cristal do salón e quitei outras que xa murcharan. Reguei as pequenas prímulas, as cinerarias, as aquímeas, as orquídeas.

A casa enteira era unha primavera perfumada. Un vento preñado de fragancias de invernadoiro. Un xardín de primeiro esquerda. Os olores mesturábanse nun aire denso, a pesar das lavandas que había por todas partes.

Os xarros e os testos coas flores ocupaban gran parte do salón e flanqueaban o corredor que levaba á habitación. Á habitación da Avéspora.

IV

Entrei no cuarto e alí estaba ela, coma sempre agardándome, coma sempre miña dende o principio. Alí onde a coitelada tinguira as sabas, o sangue mudara en pétalos pola miña man. A Miña Lu.

A Avéspora—Miña—Lu agardándome no leito cuberto de pétalos.

Busquei no armario da roupa ata atopar un pano de seda, e vestinllo ó redor do pescozo para cubrir o lugar por onde entra-

ra o coitelo. O coitelo necesario para facela definitivamente miña. Entón, senteime ó seu carón e conteille que rematara a novela mentres lle acariñaba o pelo lenemente, e faleille do tipo de correos e da empregada da floristería, e ela escoitoume en silencio coma sempre.

Coma sempre miña.

O seu silencio semellaba comprender cando eu falaba, semellaba compartir a miña ira, a miña dor de eu—o—lume, a miña ansia de consumir osíxeno, de alzarme súpetamente en chamas, de morder ata o óso. A miña dor de candil derramando petróleo sobre a palla.

O seu silencio facíame durmir a salvo no seu regazo. E mentres durmía, as rúas ardían no meu soño.

V

Espertei xa no solpor, enfebrecido polas visións, polas voces de eu—o—lume.

Erguinme en silencio coidando de non perturbala e biqueina nos ollos coma unha despedida.

A miña Lu. A miña feble fuxidía Lu.

Saín do piso e mestureime entre a xente que saía dos traballos, entre as nais con carriños de berce, entre as gargalladas dos adolescentes. Un peón máis.

Cando a vin tiña ollos de avéspora, e eu a quixen. Quer dicir que a quixen miña en privacía, e así foi.

O círculo de pedra

Saúl Rivas González (Miguel Campovello)

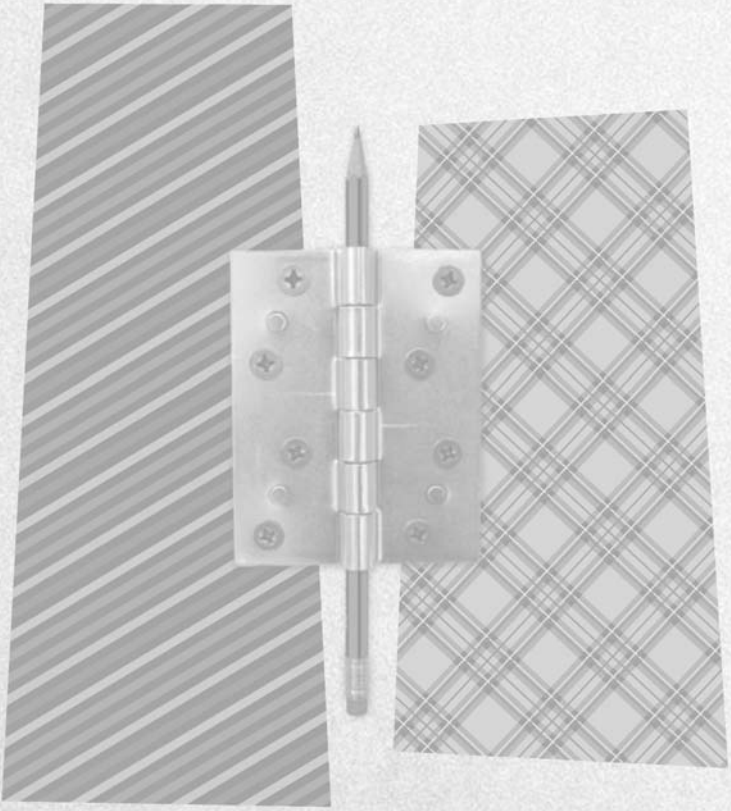

3º premio da 3ª categoría

O frío era intenso ao baixar do vehículo de superficie. O vento e a nevarada facían difícil achar o camiño axeitado. Os tres tripulantes estaban baixando o escaso equipo co que contaban, a situación prevíase complexa pero a climatoloxía era peor do que agardaban.

Era a primeira expedición que se mandaba dende a instalación NL—04 en anos. Estaba formada por un grupo humano relativamente pequeno pero aínda dispuña de certa autonomía tecnolóxica, había outras colonias subterráneas peor paradas ca eles nese eido. A pesares desta capacidade técnica, nos últimos tempos sufriran certas complicacións á hora de sintetizar alimento posto que as mostras de xermolo das que dispuñan estaban case inservíbeis.

Os informes que permanecían nos computadores falaban da existencia dunha reserva de xermoplasma nunha illa situada ao norte do continente. A misión consistía en achar esa illa e intentar recuperar o que fose posíbel. Os datos eran escasos, xa que os antigos sistemas de satélites deixaran de funcionar moitos anos atrás e no interior da cortiza non tiñan moita utilidade. Así as cousas, as incursións na superficie resultaban complicadas, duras e mesmo perigosas, xa que non se sabía con certeza que era o que acontecera arriba dende o *colapso*.

— Creo que hai algo cara o norte, parece unha elevación do terreo. Non consigo distinguir mellor.

O aparello de localización non resultaba moi útil con aquel trebón pero Rita conseguira divisar algo ao lonxe. O resto do

grupo non mostrou excesiva alegría xa que iso non facía máis que poñer en marcha a segunda parte da misión. A autonomía do vehículo era limitada polo que debían deixalo no punto de acceso e continuar a pé.

A pesares do adestramento levado ao cabo, Lucasz pensaba que a neve era peor do que puidera imaxinar nunca. Sentía ese frío intenso, húmido e afiado aguilloándolle a pel a través do traxe especialmente deseñado para esta misión. As contas de pedra do seu colar marcábanlle o peito coma se dun rito tribal se tratase. Os humanos estaban demasiado acostumados á calor do interior da cortiza, o frío non era algo familiar. O clima era algo case arcano, místico, a necesidade de mirar o ceo e seguir os ritmos marcados polas estacións desaparecera co soterramento da especie, semellaban contos de meigas. Axiña comezou a botar de menos o aire morno procedente do bater continuo das xigantescas aspas dos ventiladores da instalación.

— Isto non é para min, debín ficar abaixo, que é onde teñen que estar as persoas, non aquí fóra. —o bafo que saía a través do seu casco deixara de facerlle graza segundo ía notando que esa sensación de frío non diminuía en absoluto. Nunca o medo tivera unha forma semellante.

— Deixa de queixarte —André parecía molesto pola actitude do seu compañeiro — non es o único que ten frío. —A face severa de André cravouse en Lucasz, aqueles ollos miúdos e escuros destacaban sobre a mesta barba que ocultaba as marcas das queimaduras propias dun manipulador de minerais incandescentes.

A figura de Rita achegábase entre a nevarada con paso decidido. A súa silueta impuña respecto, o movemento firme e lixeiro daquelas pernas que avanzaban decididas cara aos dous homes. O xeito de desprazarse coa cabeza ergueita e o andar

lixeiro mais firme conferíalle un aspecto autoritario sen chegar a ser marcial. As pegadas na neve daban boa conta do seu camiñar.

—Veña, en marcha.

As tres figuras avanzaban con dificultade pola lomba cara o norte. Resultaba estraño camiñar pola neve, cada paso era unha loita por non afundirse ou caer polas costas xeadas. O frío era máis intenso conforme avanzaban, o vento aumentara e mudara a súa dirección, enviando as folerpas directamente contra as viseiras dos cascos. A intensa nevarada facía que a visión fose case nula, pero aínda así, coa axuda dos visores de aumento que levaban incorporados os cascos, tiñan un punto de referencia. Era unha pequena elevación do terreo, de aparencia rochosa, podía tratarse da entrada ao búnker do que falaban nos informes.

Lucasz detívose un momento e fixo un xesto aos compañeiros para que ficasen en silencio. Intentou escoitar pero o zoar do vento era demasiado forte como para deixar ouvir nada con claridade.

— Veña, vamos! Non podemos deter a marcha, imos ficar conxelados. —Rita colleu do brazo a Lucasz e tirou del cun movemento rápido e firme.

— Pareceume escoitar algo, e se non estamos sós aquí arriba?

— Non é tempo de andar con andrómenas, ti non ves o frío que fai? Nos case non aguantamos e iso que temos os materiais máis axeitados para resistir temperaturas extremas. É imposible que resistise nada vivo aquí arriba. Quen máis vai haber? Mantén os ollos abertos e avanza. Debemos continuar.

— Pareceume escoitar algo pero non percibín ben de que se trataba. O ruído do vento é demasiado intenso.

— Precisamente —apuntou André con sorna — iso foi o que escoitaches, ruído. Non ves que non hai máis que ruído e neve neste lugar?

— Deberiades tomarme máis en serio, levamos moitos anos baixo a terra, que sabemos do que puido pasar aquí enriba? Ao mellor sobreviviu... xente do norte.

— Xente do norte? Se houbera xente do norte agora estarían nas súas covas, ha ha ha! Dubido que as frechas atravesen o teu traxe, perde medo. Ha, ha, ha!

As burlas de André facían que Lucasz desexase máis aínda ter ficado na instalación no canto de aceptar a misión. Sentíase estúpido por querer mudar a súa rutina na cadea de produción por un traballo de intervención, eran delirios, ansias de ser alguén importante na comunidade, non era para el, un traballador corrente. Xente como André era quen o movera a tomar unha decisión tan pouco acorde co seu xeito de ser. Rita mandounos calar con autoridade e o grupo retomou inmediatamente o camiño.

O paso seguía sendo difícil e as condicións meteorolóxicas non melloraban. Pero o obxectivo parecía estar próximo, xa divisaban aquilo que lles parecera unha elevación rochosa do terreo. Se continuaban co mesmo ritmo, non tardarían demasiado en chegar.

Ante eles erguíase maxestosa unha xigantesca construción cuns enormes muros de aproximadamente quince metros de grosor e unha altura duns dez andares. Había algo sobrecolledor naquela mole, aquelas esaxeradas dimensións representaban unha grande esperanza e a conseguinte responsabilidade para eles. Rita anotaba nun caderno electrónico as coordenadas e a hora de chegada ao lugar de destino mentres os dous compañeiros sacaban o equipo perforador e montaban a plataforma de transporte.

O tubo perforador emitiu un leve resplandor e pequenas faíscas brincaron da inmensa porta de aceiro do búnker, un ruído xordo xurdiu do interior ao desprenderse o círculo de metal seccionado. Rita notou coma o eco alonxaba o son cara o interior da construción —Veña, entremos. Non temos demasiado tempo antes de que chegue a noite e baixe a temperatura.

As tres figuras parecían ananos ante as descomunais dimensións daquel almacén. Os canóns de luz que levaban na correaxe permitíalles distinguir apenas uns metros ao seu redor. Con todo, chegoulles para se decatar decontado de que algo non ía ben. Os andeis da primeira cámara estaban baleiros e semellaba que algo estragara os controis do computador central. Os tres compañeiros xuntáronse nun acto inconsciente pegando as costas, creando así un círculo de luz. Rita intentou manter a calma do grupo.

— Non pasa nada, non parece que haxa ninguén por aquí cerca. Cargade as armas, non vos separedes e mantede a calma. Os sensores non me indican presenza de vida.

— Agardemos que sexa correcta a lectura —André mirou a Rita intentando achar algún sinal de alerta na súa cara, mais non conseguiu descifrar nada. Un brillo estraño no verde intenso dos seus ollos e lixeiras pingas de suor polas fazulas. Un leve movemento rápido no beizo superior foi o único indicio dun posíbel nerviosismo.

O grupo continuou avanzando cara o interior do búnker, paseniño, en círculo, medindo cada paso e esculcando até o derradeiro recuncho de cada nave, notando cada vez máis a desolación do lugar. As tres fontes de luz movíanse rapidamente en todas as direccións posíbeis. Estaba completamente baleiro. Non quedaba nada en ningún dos andeis, era coma se alguén se lles adiantase, pero alguén que non deixaba rastro. Nin marcas, nin pegadas. A sensación de baleiro era moi forte, non só

pola desolación do enorme almacén, senón polo sentimento de fracaso que ía medrando no interior dos membros da expedición, xa que o esforzo realizado non valera para nada. Retornar á instalación sen as sementes era un fracaso e un problema para a subsistencia futura da comunidade.

— Lisquemos de aquí, non temos nada que facer neste lugar — A voz de Rita resoou nos altos teitos da nave, a frustración facíase patente naquelas verbas afogadas na inmensidade das bóvedas.

No exterior, a luz diminuíra pero aínda quedaban algo máis de dúas horas de claridade relativa, alomenos segundo os cálculos que fixeran aló na instalación NL—04. Porén, debíanse dar présa se non querían ter complicacións. A escuridade podía ser unha compañeira de viaxe pouco recomendábel, ademais do conseguinte descenso da temperatura que resultaría fatal para a supervivencia do grupo.

— Será mellor recoller todo isto —dixo Rita sinalando á plataforma de transporte — démonos présa.

— Para que temos que levar todo isto? Non nos fai falla ningunha, non hai nada que transportar, todo isto foi perder o tempo. Pretendes que morramos co frío ou que?

— Non discutas! Fagamos o que di —Lucasz encamiñouse lixeiro cara a plataforma tras botar unha mirada cargada de xenreira ao seu compañeiro.

— Fai o que queiras ti, pero non obrigues aos demais a facelo, non teño gana de morrer conxelado! Eu marcho.

André comezou a alonxarse ante a mirada do resto, Rita non fixo aceno ningún de ir tras del, Lucasz bateu con forza no chan, maldicindo ao seu compañeiro. As costas de André estaban cada

vez máis lonxe, Rita ficaba en silencio. André virou entón a cabeza na dirección destes, coma observando a súa reacción. Nese intre, un mal paso fíxoo esvarar. O impacto co chan foi brutal, o terreo conxelado desprazou rapidamente o seu corpo costa abaixo e ao intentar esquivar unha enorme rocha, André deitouse cara a dereita, caendo polo pequeno desnivel que alí había. Escoitouse un impacto forte e seco.

Rita e Lucasz correron onda o seu compañeiro temendo o peor. Ao chegar á costa, comprobaron que a altura non era excesiva e semellaba que André estaba ben, alomenos dende alí enriba. Descenderon con coidado e axudárono a se erguer. Atopábase ben, algo magoado. Notaba a calor do sangue correrlle por baixo do cóbado mais por sorte, o traxe estaba enteiro, sería unha complicación rachar o traxe. Máis aínda agora, coa baixada da temperatura. Baixada que iría acentuándose co paso dos minutos.

Foi ao levantar o corpo de André cando Lucasz viu o círculo de pedra. Non tería máis de tres metros de diámetro, e semellaba estar soterrado, alomenos en parte, pola neve. Achegáronse con curiosidade e precaución e tras observalo detidamente acharon o que podería ser unha sorte de entrada. Que era aquilo? Lucasz saíu correndo cara a entrada do búnker, onde quedara o equipo. Nun intre voltou cunha barra de calor, desas que empregaban para os fornos portátiles. Prendeu o botón e deixouna caer con coidado no centro do círculo. De seguida comezou a desaparecer a neve que cubría o círculo, amosando algo que mesmo parecía un volcán a pequena escala. As caras dos tres adquiriron unha expresión de sorpresa, mais ben incredulidade. Aquilo era... parecía un formigueiro xigante! Mais non era posíbel que houbera formigas alí, e menos dese tamaño. Rita examinou máis de preto aquela construción, estaba feita dun material rochoso, semellante á pedra fundida que tanto abundaba aló na instalación mais o analizador de minerais non descifraba de que se trataba aquela mostra que acababan de arrincar.

Lucasz agradeceu a calor da pequena sala acristalada situada a carón da dársena de confluencia. Do outro lado dos vidros, varios técnicos levaban ao cabo unha revisión no vehículo de superficie. Acougou ao saberse a salvo do frío e libre de cargas polo momento. Mirou cara o teito e sentiu a bafarada de aire do ventilador, aquelas aspas, as tubaxes e os grosos cables da parede acougárono. Ficou quedo, observando a ferruxe dunha das trabes do galpón da unidade de mantemento situada ao fondo da dársena, detrás dos raís. No outro extremo da sala, Rita e Quintard falaban mentres revisaban os informes e os datos recollidos na misión. Non estaba prestando demasiada atención, pero escoitou algo que fixo que saíra dese estado no que levaba instalado uns minutos. Apartou a mirada da dársena e concentrou a súa atención na conversa do fondo do local entre Rita e o home de cabelos crechos e brancos.

— Así que os rumores eran certos. Viñeron á terra tras a guerra e a glaciación... logo era certo... Tiñan forma de vermes, non eran supersticións nin lendas. Interesante, vermes resistentes á radiación.—Os ollos profundos e gastados, enmarcados naquela face serena non desviaban a mirada do pequeno croio que suxeitaban as engurradas mans de Quintard.

— E ao frío —engadiu Rita.

— Ao frío non tanto, esa estraña rocha parece ser un perfecto illante térmico. É posíbel que eles mesmos creasen ese material, ao xeito das abellas cos panais. Estamos diante dun material que solidificado constitúe unha fortaleza fronte aos hipotéticos ataques e as variacións climáticas. De certo que no interior terían unha colonia ben organizada e tanto ou mellor provista de alimentos para evitar no posíbel as saídas á superficie até a seguinte migración.

Os nosos alimentos.

— Así que estiveron vivindo das sementes...

Poesía

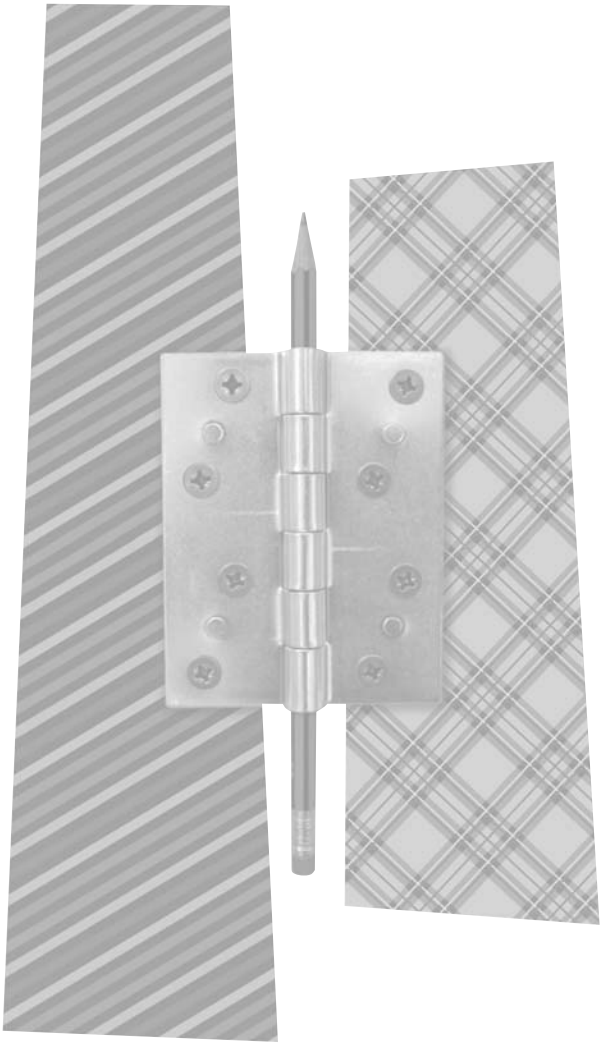

Roque, o pirata

Anxo Gende Seoane (Limposo)

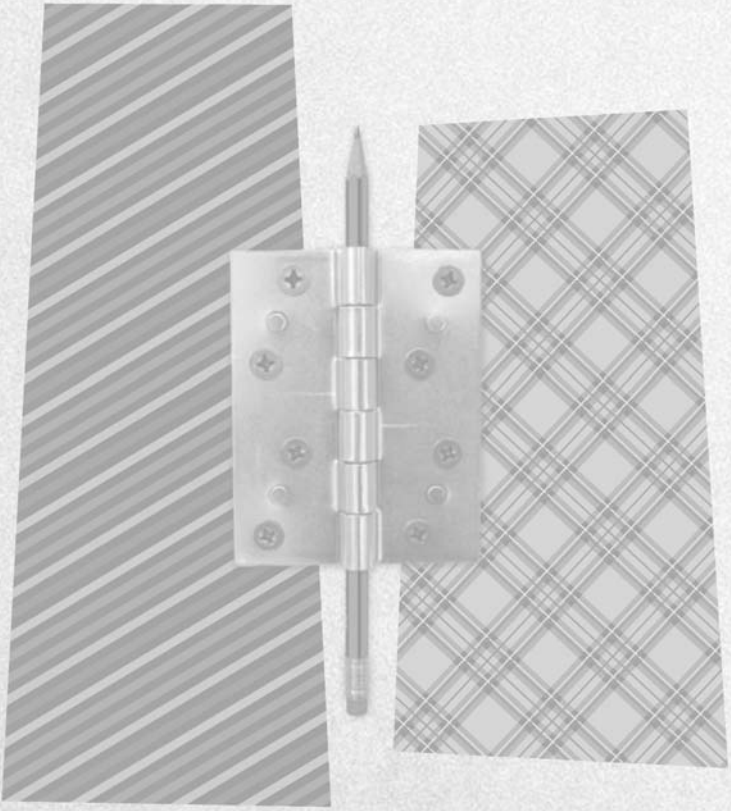

1º premio da 1ª categoría

De Foz a Corcubión
Roque o pirata era,
o mellor na súa profesión.

"Salteador dos camiños do mar"
dicía algún que outro titular.
A súa bravura era coñecida
e por todos ben temida,
nin Barbarrubia nin Calico Jack
se lle podían comparar.

Era o noso Roque un home de mundo.
Afoutado e respectado,
era por así falar
un erudito do mar.
Ao abeiro das Sisargas
esculcaba ao inimigo
e abordaba o navío
sen coñecer o perigo.

Na casa as tarefas repartían
e nas longas noites de invernía,
zurcía as velas con mestría.
Coa agulla amosaba habelencia
porque tiña gran paciencia.

A súa muller, unha serea
que xa fóra do mar
foi quen de estudar
para físico—nuclear.

Era un pai ben fachendoso
coas súas fillas bondadoso:
xuntos brincaban pola area,
pescaban conchas de cores,
atrapaban o sol nas augas
e disfrazábanse con algas.

Porque iso da igualdade,
o valoroso Roque aceptábao
con toda normalidade.

Rosas

Miriam Fungueiriño Pouso (Gota de mar)

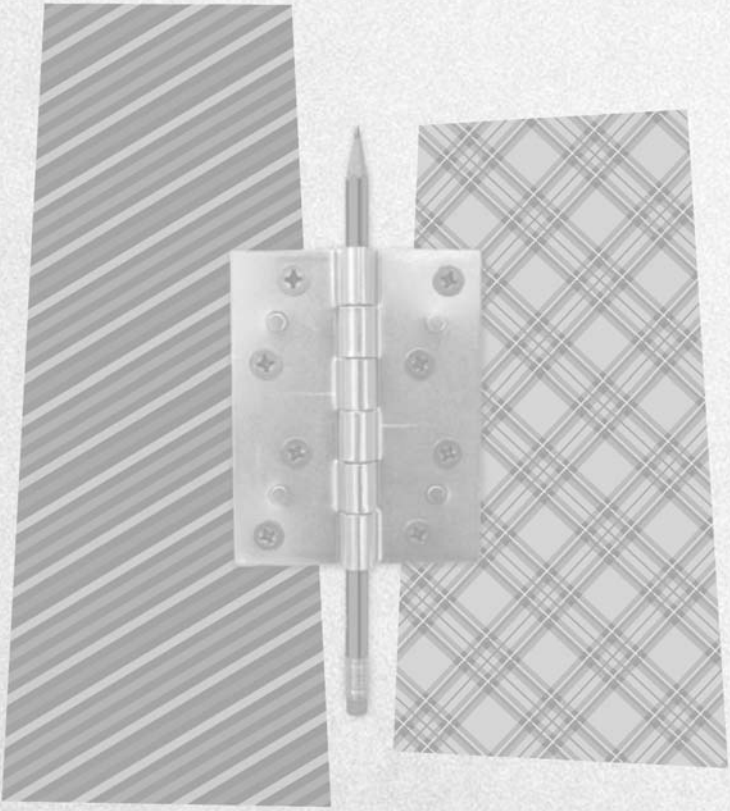

2º premio da 1ª categoría

Rosa de cor branco,
reflexo de lúa pura,
que no firmamento
estás a oscuras.

Rosa de cor amarelo
nos teus pétalos
reluce o sol e
resplandece no ceo.

Rosa de cor vermella,
corazón con espiñas
no arco da vella
pintada entre liñas.

Rosa de cor negra
luz ausente,
na natureza sabia
non estás presente.

As cores das rosas,
empapadas en seda
o seu aroma
o aire espera.

Inxustiza

Iris Gestoso Servide (Amencer)

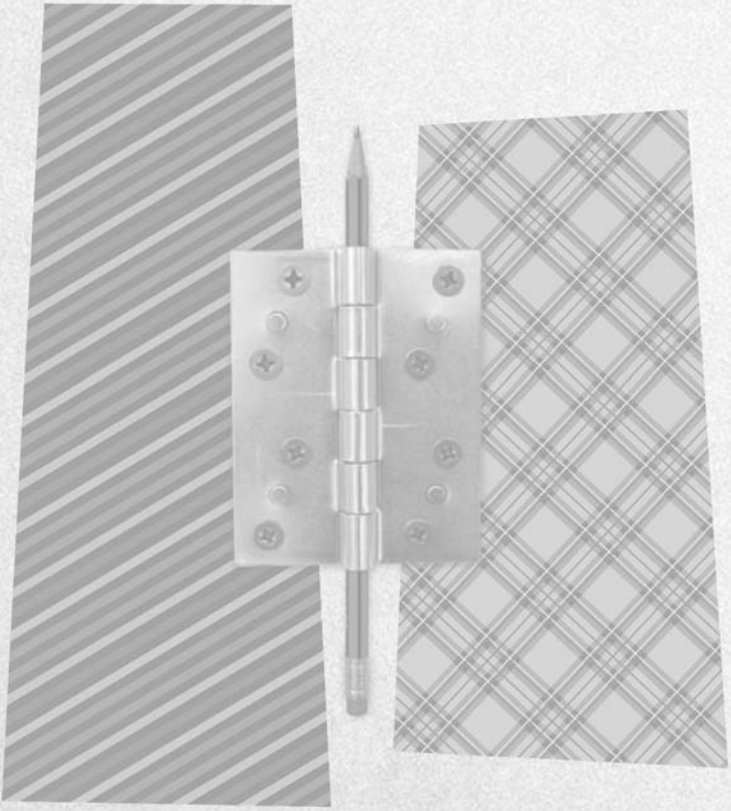

3º premio da 1ª categoría

Un neno chora
no máis lonxe do lar,
unha flor murcha
No corazón dun fogar.

Inxustiza a que nos acompaña
e dela non podemos fuxir,
se non murcha esta mala herba
moitos corazóns cesarán de latir.

Vive esta nosa inimiga
en calquera corrente fogar.
vive con nós día a día,
de nós non quere apartar.

Inimiga da paz eres,
inimiga da paz serás,
compañeira da ofensa e da aldraxe es
e mellor amiga do insulto quizás.

Se ti non asoballaras,
se ti non fixeses mal,
a murcha flor da paz encarnaría,
encarnaría no medio dun pombal.

Oxalá eu fose Pomba,
para de ti me librar
e de ti non saberíamos máis
no noso humilde fogar.

Se ti non foses vaidosa,
palabra de bó entender,
voaría a Pomba solta
para de ti poderse esquecer.

Entre ecos

Noelia Martínez Rey (Mare)

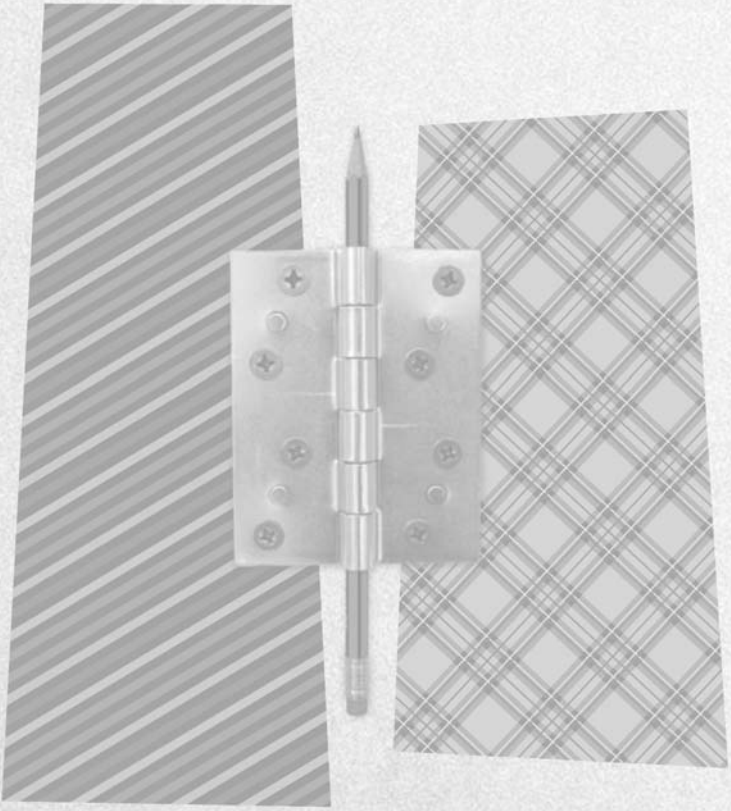

1º premio da 2ª categoría

I

Inexcrutable pasarela de cores,
bébeda e inalterable,
que me arrinca, que me fere:
sentimento, cansanzo, morte;
Aparece utópica e enraizada
nas sombras,
nas pegadas e nas flores;
Aparece eternamente desdebuxada,
esculpindo duzuras na alma,
inocencia nos infernos
e reencontros con xeados amores.
Nesta implorable súplica dos adentros
e no imposible da existencia,
indescriptibles son os versos,
escintilantes, as esencias.
Berro!
Que deixen para min as bolboretas;
Que a chuvia salgada molle
nun intre, un intre,
entre a lúa e o arco da vella;
estás aquí? Non! Esperta!
E a memoria volve verte,
cun esperar do esquecer,

auxilio de min,
celos de ser… envidia de non terte.
Volve!
Nesta fiestra dos ensoños
quéreme!
Tan sinxelos húmidos sentimentos…
Son verbas,
inventadas por min para os teus beizos.
Síntote tan preto que queima,
penetrante na pel,
inefable nos segredos;
Cos ollos pechados
e o corazón moi quedo,
o amor brota das entrañas…
…SILENCIO.

Un adeus retumba entre ecos.

Temperanilly

Lara Porto Mato (Trevo)

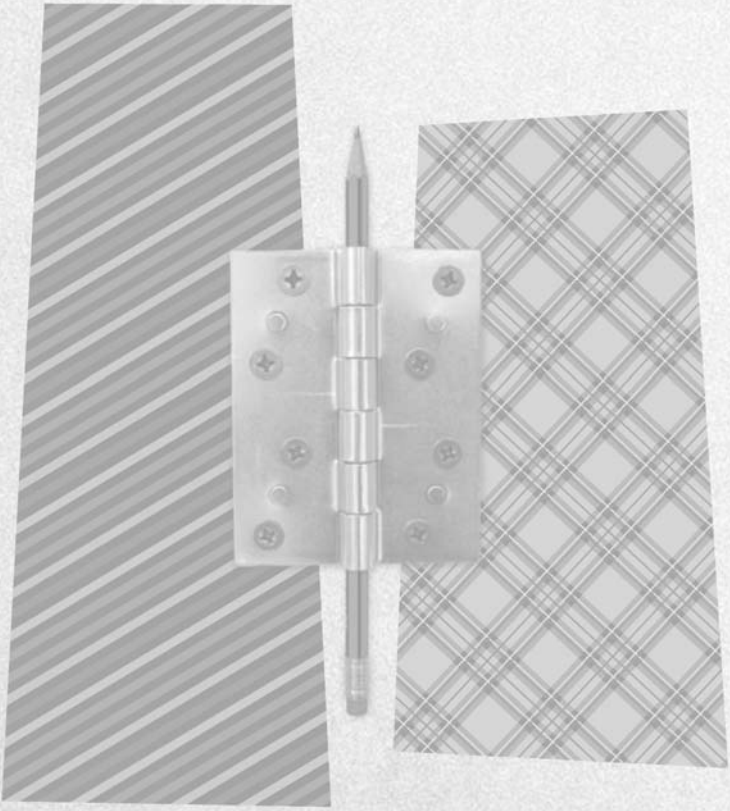

2º premio da 2ª categoría

Morriña de rapaz perdido
Mirádeme mal
Xa sei que berro que son inaguantable
Froita temperán: sementada ás aforas do mundo de bambi
Ollos baleiros de cuncas de viño tinto
moi tinto
e logo a rapaza adicta a cruzar en vermello
que vaia a pintar a súa habitación de cristal
para ver as estrelas
obsérvao todo
e é a mesma que non se decata que as teclas do piano
teñen textura de toxo
e as chaves do saxo por agora cheiran a laranxa
cheiro de bos recordos de premio en cadea

Todos nunha mesma fogueira
Tentar a sorte de que no haxa disputas
Predilecciónes
O importante é crer no que fas
Ter a madurez suficiente como para ver a superficialidade da xente
Ver que non es o prototipo
Poetizo todo
Algún día pintarei a cidade enteira
E a xente cambiará .nunca.
Proba a soltar o pelo que non cambiará nada

E a xente empéñase en mirala mal
Corta as ás
E corta os pétalos
Non precisa nada, ninguén
É ela, que sabe o q hai
É ela que se fora outro se namoraría dela
É ela a do sexto sentido
Ese que di que algo vai a acontecer
É ela a de tantas outras cousas que ninguén sabe
Nin entende
Nin pretende entender
(Non nin vostede!)

A ela xa non lle importan as cousas
Sabe que tralos traxes de lagarto
Hai máis lagartos infelices
Infelizmente insípidos
E non lle importa berrarlle a reptís coma eses
Porque deses é mellor ser: inimiga
E as súas ás...xa mirará ela polas súas

Ollos azuis

Alba Sánchez Ares (Maio)

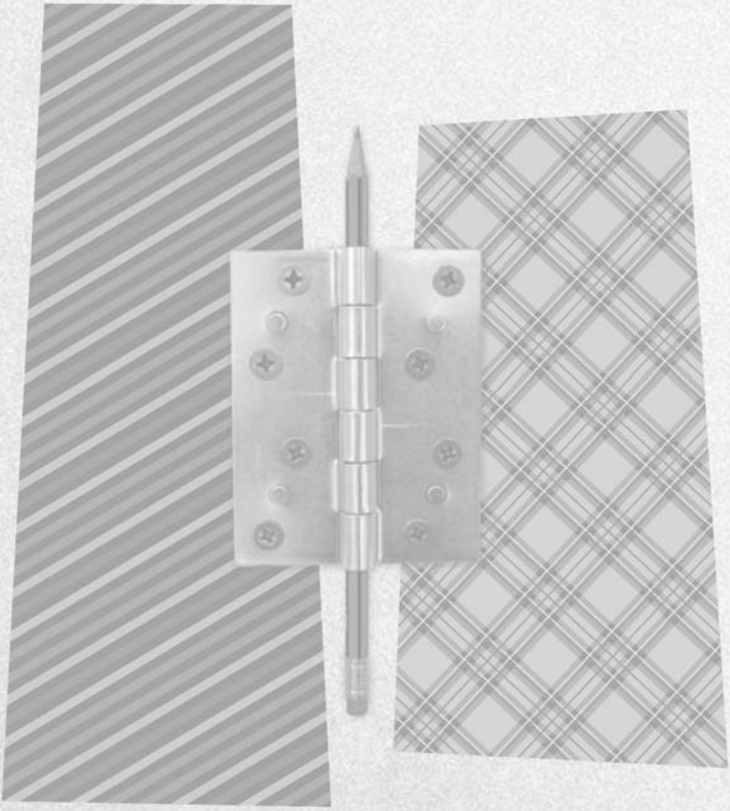

3º premio da 2ª categoría

Mentres o tempo pasaba
as súas tristes lembranzas
esvaecían pola súa face.

No diáfano cristal de adelfas e magnolias
vía o reflexo dun home,
un home que o fora todo no pasado, que non era nada no presente.

Os seus ollos azuis reflexaban
unha sórdida melancolía de
rapaz encaprichado por aquel
agoiro que o perseguira durante
toda a súa vida: o mar
ou o feroz descoñecido,
como el o chamaba.

Na súa face as engurras amontoábanse
cada vez máis pero os seus ollos azuis
tiñan o mesmo resplandor que cando
era un rapaz. Un resplandor de esperanza
por ver o mar.

Nas monótonas tardes non podía
deixar de imaxinar que era unha

gaivota e que voaba sobre o mar,
aquel xigante sen medo
que tanto desexaba ver.

Sabía del o que lle contaran,
cría o que imaxinaba e descoñecía o que non vira.

Apenas tiña xa tentos nas mans,
só de cando en vez movía levemente
os dedos coma se quixese apresar
as últimas esperanzas que lle quedaban.
Todo era un intento desesperado que
remataba coas súas lánguidas mans
sobre a randeeira.

Cada vez que o vento zoaba,
pechaba os ollos e imaxinaba
con aglaio que estaba na beira
do mar, sentindo como
a aura movía os seus cabelos
mentres as ondas mollaban
os seus descalzos pés.

A medida que o tempo pasaba
a súa memoria quedábase baleira,
como un río sen auga,
como un mar sen escuma.

A última vez que sentira o vento
pechou os ollos e esbozando un tímido sorriso
volveu a soñar para nunca volver a espertar.

Non cumprira o seu soño, non se enfrentou
ao feroz descoñecido pero sempre que o vento zoa,
o mar abraza a area da praia baixo a atenta mirada
dos ollos azuis dunha eterna gaivota.

Ho
(poeta agraria das mulleres do Oriente doutro século)

Brais González Pérez (Resnais)

1º premio da 3ª categoría

OLLA, Ho,
a distorsión do teu respirar de cereixa infusíbel a orballar sobre o tempo,
os natíos maínzos no fusco chairego, arroz, muller-aldea,
que son sucos de dor e sementiera intemporal
nos sequíos da memoria,
océano, Unidade-en-danza do teu corazón centrífugo que
estremece

albíscate, Ho,
no sorrir de acibeche da túa avoa
en disolución de augarrás e embate nas táboas de ébano
do teu ventre,
que te non sabes territorios postos de chapeus e linguas post-romanas
nos que somos no interior dos teus declives de terror
pola estrada dos séculos de folla-lata

Ho,
coutada na túa sístole de sínteses horarias
de xeo e pánico,
palabra estalagmita a tronzarlle o corazón
de serpe
aos depositarios da espiral que se resignan,
estalagtita ou dente de vidro mordendo
nos avantes do relexo.

dáme a túa verba Ho,
xamais
dende as prisións da hermenéutica e do medo
xamais
dende os lugares nos que te queren substraída a ti
mesma e de eucalipto

Ho,
estalada en mil aturuxos no patín aberto aos nordés da historia
logo de que estatuariamente te suspendan
en existencias de mármore,

Ho,
que lle pos coto na roma fouce de alquitrén dos papais
aos agromos da túa infancia fragmentaria
e que nos espellos grises da alma
regresas e detestas, outra volta destestas,
moi no fondal das meniñas aos Señores do Actual,
aos Amos do Pasado, aos Monsieurs do Culto a Ti
e o silencio

e olla Ho, este Occidente,
este Occidente,
a se conmover de vertixe,
en espasmos bulímicos ao contrapaso dos pretéritos
do mundo

ouve o estertor Ho,
da extensión e o boureo sen fin do teu riso nas minorías labregas
desta europa que se iza e se remexe na última diástole das súas estancias campesiñas
que lle dan acocho de pluma
á túa viaxe polo Tempo.

Sinerxias dunha mira telescópica

Lois Blanco Araújo (Francotirador cego)

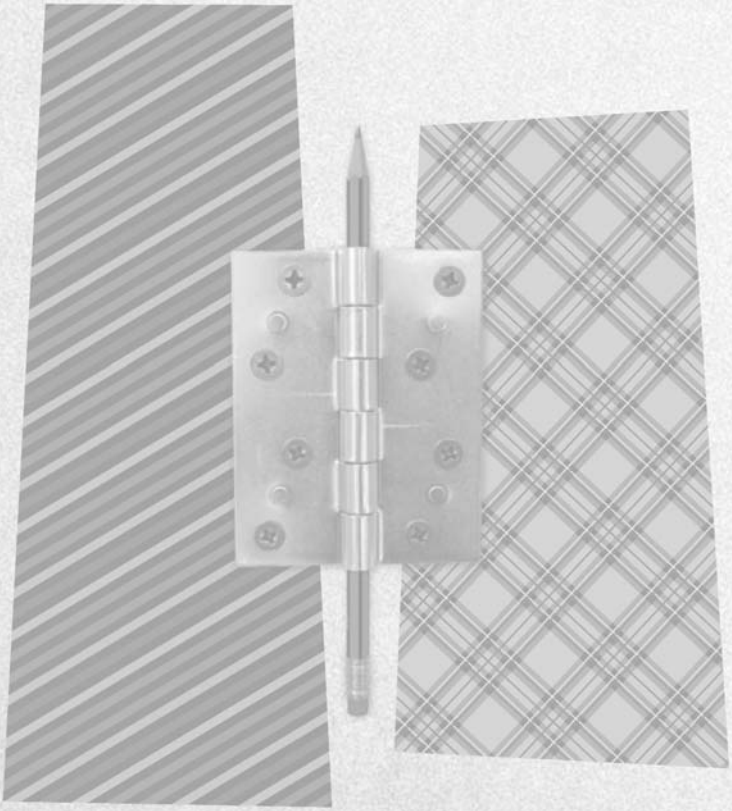

2º premio da 3ª categoría

9. 33. Conexión vía privada: Activa. O pulmón. Fala. Por primeira vez.

A cidade explotou de suciedade,
soñou demais con psicotrópicos de normalidade.

Quixera que o varrendeiro da esquina fose o seu traficante
e vender a prezo de ouro as feridas.
Cansei de comerciar con tiritas — explicou.

Pediume que percorrese cun maletín elegante
en chamas toda a avenida vestido de loito.
Sería un berro necesario — díxome.

Quería converter o xardín do centro da cidade
nun depósito de globos de palabras perdidas.
Átate a unha planta, non che viría mal — espetoume na cara.

Foille a vida no *percorrido dunha persoa*. *Dunha punta a outra*
sentiu a coitelada.
Botou de menos algún *claxon* que tivese o son dun sorriso.

As sicofonías acababan de comezar.

12.33. Estado: No triángulo das Bermudas. O ril. Dereito. Berra espido.

A habitación fíxose tan grande que volverei a usar muletas só para acordarme de ti.

Fixen unha pausa co goteiro na man, a mente
pingaba alerxias abstractas,
coas que infecto a miña lingua salivando as paredes.
Farei o mellor collage do mundo co teu olvido — díxenme.

Soltei os brazos atravesando o pasillo,
abertos coa amplitude dun berro,
acariñando férreas palabras que me chamaron persoa.
Direi que a túa paixón foi a culpable — recordeime.

Descansei na bañeira, todo o meu corpo parpadeaba,
comendo gominolas con sabor a TIC.
As que sabían a ti tireinas — repetinme orgulloso.

Espero que esteas tremendo comigo, á vez que eu respiro a soidade
que só comparto contigo...comparto contigo.... que só...

O eco deu a luz un perfecto olograma gris. Non se parecía a ningún dos dous.

15.66. Obxectivo : Neutralizar. A palma da man. Respira. Polas liñas de expresión.

Vereite suando faragullas de cristal,
e eu vendéndome en cada reflexo cun silencio primario.

Fi…fi…fíxate, o teu reflexo
articulando mal,
vivindo como unha pingueira o ritmo.
Volverá a min aquela inundación feita sentido?

E...eh...mírame, a boca,
estouna tapando para que non teñas medo de voar coa túa.
Volverei camiñar de novo enmudecendo?

Non...estou reescribindo o teu baleiro,
afirmando o teu vacío,
vouche tapar as pernas cunha metáfora inútil.
Seguro que vou ser quen de lembrar o significado?

Verasme coleccionando o teu recordo en botelliñas de cristal, intactas.
Só vivo para que estean perfectas. Digome que teño que acougar.

O silencio neutral rompeu as faragullas do puzzle cunha soa e gran incoherencia.

Nus

Andrea Porto Mato (Gha)

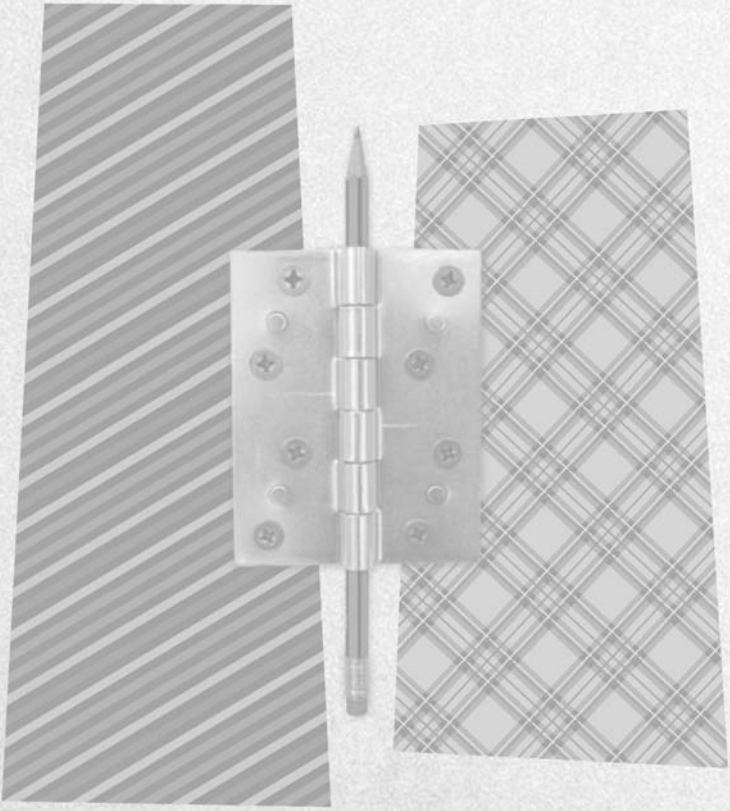

3º premio da 3ª categoría

Espímonos
e xuntos mergullámonos nun río de mercurio
foinos subindo a febre
e febrosos chegamos inevitablemente xuntos
a un océano de chumbo
no que imaxinamos xuntos ser polbos e peixes
e centolas entre anémonas.

Espidos
pedimos socorro imposible
aos avións de papel que nos sobrevoaban
construídos coas misivas dos tempos fluviais
nos que sobraban as palabras.

Nús
entre as bágoas negras
de tinta verquida
polo avión suicida das verbas desdebuxadas.

nús
construimos un caiuco
de cartón sintético
abandonándonos xuntos ao laberinto e á travesía.

E nús
Envolveunos, ferindo, a salitre
cas proporcións da cristalización perfecta
e os bicos salobres
tornáronse intragables.

Espidos
xogamos xuntos a debullar polispán.
Cando acordamos
xuntos
acabaramos co barco.

ÍNDICE

Limiar 7
Traballos premiados narrativa 9
Traballos premiados poesía 10
Xurado 11
Narrativa 13
–*Non sei cando nos veremos*, Anxo Gende Seoane 15
–*Aventuras de verduras*, Minia Monteagudo Vilavedra 23
–*Xogo de espías*, Pedro Cortegoso Doval 29
–*Histeria*, Pablo Valledor García 37
–*Pesetas*, Anxo Franco Couceiro 43
–*People*, Lara Porto Mato 53
–*Pasaron trinta anos*, Juan Ramón Tallón Salgado 59
–*Os ollos da avéspora*, Heriberto Xosé Villar Patiño 69
–*O círculo de pedra*, Saúl Rivas González 75
Poesía 85
–*Roque, o pirata*, Anxo Gende Seoane 87
–*Rosas*, Miriam Fungueiriño Pouso 91
–*Inxustiza*, Iris Gestoso Servide 95
–*Entre ecos*, Noelia Martínez Rey 99
–*Temperanilly*, Lara Porto Mato 103
–*Ollos azuis*, Alba Sánchez Ares 107
–*Ho (poeta agraria das mulleres do Oriente doutro século)*, Brais González Pérez 113
–*Sinerxias dunha mira telescópica*, Lois Blanco Araújo 117
–*Nus*, Andrea Porto Mato 123